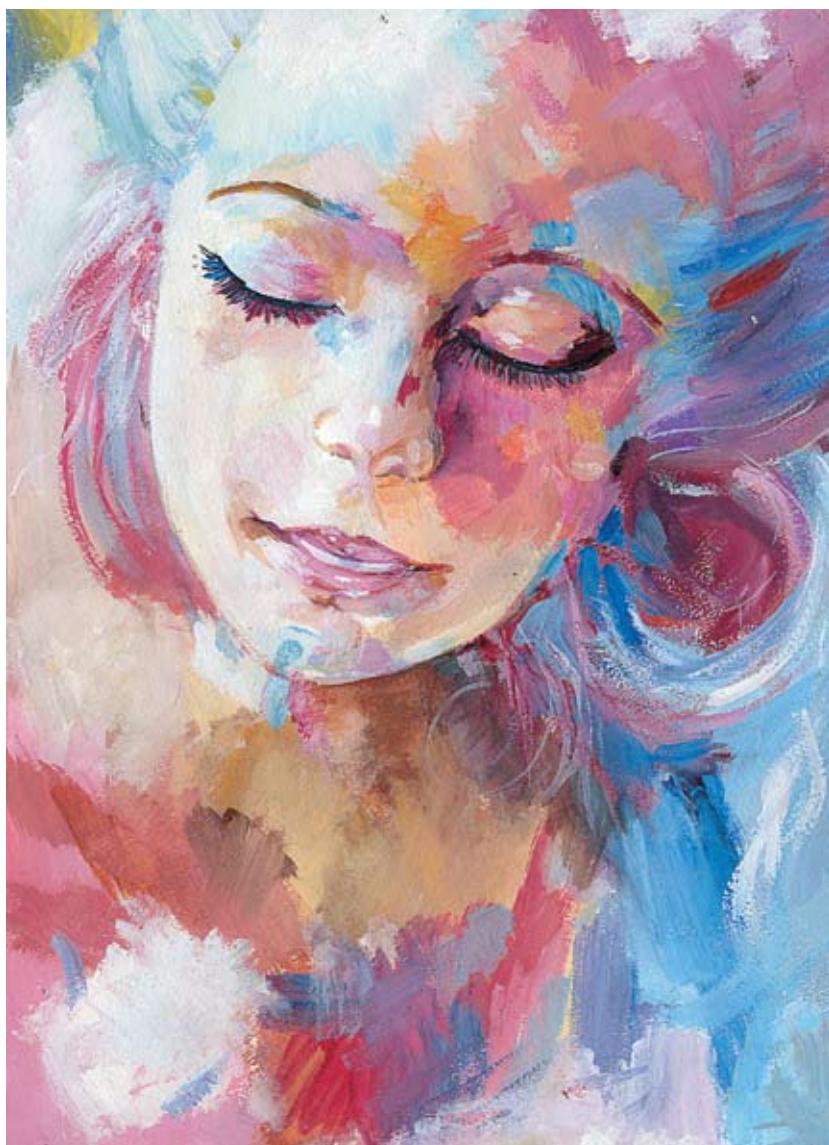

ISSN 1857-0798

NOI

REVISTĂ PENTRU COPII ȘI ADOLESCENȚI

REVERIE

Polina ȘIMCO, 18 ani
Școala de Arte Dondușeni

Am abandonat cîteva amintiri
În laguna memoriei –
la periferiile conștientului.

pag. 1-5

Eu îmi doresc mult ca de sărbătorile
de Paști toți să se ducă la biserică în
costume tradiționale românești sau
cel puțin în cămașă sau ie.

pag. 14, 15

Richard, care de la 9 ani avea grijă
de animale, a observat că noaptea leii
evită oamenii cu lanternele aprinse.

pag. 28

Pînă nu demult nu-mi puteam
explica gestul, de obicei al bătrînilor,
de a se lovi pe mîini și pe picioare cu
urzici. În ideea că urzicile te scapă de
durere există totuși un adevăr.

pag. 33

**martie
3, 2014**

RUGĂ

Dă-ne, Doamne, ninsoare în cuget,
Izbăvește lumea de răutate
Cu-a ta forță de fulgi,
Cu-a ta albă puritate.

Dă-ne, Doamne, gîndire lucidă,
Presoară ninsoare în suflet, nu în păr,
Și-atunci lumea se va naște
Ca pasărea Phoenix din adevăr.

Doina STRULEA, cl. a X-a
Liceul B. Dângă, Criuleni

ÎNTRE ANOTIMPURI

Fotografie: Valerie VOLONTIR

DINCOLO DE LIMITELE POETICE EXISTENTE

Mătalia POCIUMBAN, cl. a XII-a (Cobani, Glodeni). Eseurile sănt bine gîndite și beneficiază de o realizare pe potrivă.

Vasilisa CIOBANU, cl. a X-a (Liceul Teoretic Republican *I. Creangă*, Bălți). Temele abordate au un distinct substrat filosofic, într-un fel, prezentînd o trecere dincolo de limitele poetice existente. Desigur, ar putea fi tratate cu mai multă migdală și discernămînt.

Doina STRULEA, cl. a X-a (Criuleni). *Rugă* – un poem frumos. Felicitări!

Marinela LUPUȘOR (Cobani, Glodeni). La limita publicabilității, dar publicabil. Reușești în ultima clipă să găsești ieșiri din situații comune.

Lucia CORTAC, cl. a XI-a (Nisporeni). Un pic patetic, pe alocuri confuz, dar pasabil.

Mădălina BURLAC, 13 ani (Cobani, Glodeni). Doar *Curcubeul*.

Gabriela CREȚU, cl. a VI-a (Ciuciulea, Glodeni). Într-adevăr, trebuie să treacă ceva timp, să se potolească durerea și emoțiile pentru a putea așterne pe hîrtie subiectele care ne bulversează existența.

Fulga ROMAN (Cuhureștii de Jos, Florești). O poezie bună despre mamă. Încearcă să abordezi și alte subiecte.

Maria VRABII, cl. a XII-a (Văsieni, Ialoveni). Proza e mai convingătoare.

Mihaela PATRAȘCO (Ciricău, Florești). Parafrazându-l pe Eminescu, *Icoana iernii ce-a trecut* încet se reflectă în cuvinte.

Lucrări interesante ne-au trimis și Vlad BADRAJAN, cl. a XII-a (Zăicanî, Rîșcani), Violeta CALARAŞANU, cl. a XI-a (Hincești), Mihaela NECRUȚU, Maria BĂBCENCO, cl. a VI-a (Cuhureștii de Jos, Florești), Arina POSTOVAN, cl. a VIII-a (Coreșteiu, Ocnița), Alexandra BEREGOI, cl. a VII-a (Răzeni, Ialoveni), Cristina VASILITĂ, cl. a X-a (Chișinău), Nastasia VERDES (Ialoveni) și Daniela SPRÎNCEAN (Ișnovăț, Criuleni).

Nu enumerăm autorii cu lucrări ocasionale sau modeste, totodată, sfătuindu-i să insiste și să revină.

Vă dorește inspirație și succes

Leo BORDEIANU

P.S. Dîntr-o regretabilă greșeală tehnică, poezia Ionelei BEJENARU (Butești, Glodeni) *Eu nu ceresc iubirea nimâului*, (Nr. 2, 2014), a apărut sub un alt nume.

L. B.

PRIMA DRAGOSTE

Am abandonat cîteva amintiri

În laguna memoriei –
la periferiile conștientului.

Am adunat un buchet de lacune
și le-am dus departe –
să hoinărească.

Dar, într-o zi s-au întors
din întunericul tăcerii
urmînd lumina lacrimilor mele...

Niciodată nu aș fi fost în stare
să abandonez
un lucru, zîmbind...

Dar... am făcut-o –
m-am răstignit
în fiecare strop de lacrimă...

Parc-aș fi un deșert
care-și țîrîie
stropii ploilor trecute...

Fără remușcări, m-am întors.
Am zîmbit.
Înainte am mers!

DESTINUL NEMURIRII

În ritmul odihnii al veșniciei,
Învăluîți de vînt și de furtuni,
Suim încet pe drumul cu hîrtoape
Spre capătul de dincolo de lumi.

De-a lungul vieții anii se adună,
Cu vara tot mai scurtă,
Cu iarna tot mai lungă...
Privind în urmă, vedem doar amintiri.

Zburăm prin timp ca pasărea prin ceață:
Atît de iute-ncît, de multe ori,
Alunecăm și-alăturea de viață
În prag de neputințe și de ninsori.

În ritmul ostenit al veșniciei,
Tăcuți ca vremea și orbi ca un mormînt,
Suim încet pe drumul nemuririi,
Și-n urmă ce rămîne... e doar un cuvînt...

Lucia CORTAC, cl. a XI-a
Liceul Teoretic *M. Eliade*, Nisporeni

MAMA

Mama mea-i o floricică,
Zi de zi e hărnicică.
Ea mereu este cu mine
Și mă-nvață lucruri bune.

Mama mea-i o zînă albă,
Albă, albă ca zăpadă,
E un înger păzitor
Ce veghează al meu zbor.

Fulga ROMAN, cl. a VI-a
Cuhureștii de Jos, Florești

CLIKE

Există clipe multe,
Cînd mai nu faci nimic
Și mai puține clipe,
Cînd poate faci un pic.

De multe ori sănt clipe,
Să faci, nu vrei nimic
Și poate sănt și clipe
De-ncerci să faci vreun pic.

Sânt clipe, sânt destule,
Desert le-neci în timp.
Și numărate-s clipe,
Cînd fapte faci în timp...

DESTINE

Făclii de suflete se nasc
Pe boltă largă a omenirii.
Unele strălucesc în glorii
Altele se-ngrăapă-n modestie.

Sânt suflete ce dau lumină,
Ce seculară dăinuie în vremuri
Și-a lor căldură stă s-ajungă
Și altora peste milenii.

Și slabe suflete mai sînt, și reci,
Ce nu lucesc puternic în neant,
Dar făr' de care nici cele glorioase
Pe boltă n-ar fi strălucit.

Vasilisa CIOBANU, cl. a X-a
Liceul Teoretic Republican
I. Creangă, Bălți

DISPERATĂ

Gabriela TATARI, 13 ani
Petrușeni, Rîșcani

PRIVIRE NEAȘTEPTATĂ

Danielă ȚÎMBALARI, cl. a VII-a
Izbiste, Criuleni

DESPRE TINE

Mă scol de dimineață,
Nu pot să mai zîmbesc,
Crudă-i a mea viață,
De dorul tău înnebunesc.

Și-aș vrea să fii aproape,
La pieptu-mi să te strîng
Și să-ți spun în șoaptă:
"Aici sânt".

E ușor să spui: "S-a dus"
Și-atît de greu să fii departe,
Căci dorul poate fi supus
Doar de prezența ta, aproape.

E prima dată cînd fac ordine
În gîndurile-mi rătăcite,
Și îmi dau seama:
Că clipele cu tine au fost prea
pripite.

Și-aș vrea atît de mult să spun
Că viața-i grea și nemiloasă,
Dar ai fost odată aici –
Și asta-i tot ce mai contează.

Nu voi înceta să mă gîndesc
La chipul tău cel blînd,
Dar deja sîntem străini,
Restul sânt doar vorbe-n vînt...

Acum spun din inimă:
"Îmi este-atît de dor".
Dar trecutul lasă urmă,
Trăiesc în prezent și viitor!

Marinela LUPUȘOR, 13 ani
Cobani, Glodeni

MI-E DOR DE TINE, MAMĂ!

Mi-e dor de tine
Pe căldură și pe ger.
Și simt cum zboară lîngă mine
Toți îngerii de cer.

Aș vrea să simt iubirea
Ce mi-o oferi doar tu,
Să simt iar fericirea –
MOM, I MISS YOU!

CURCUBEUL

Amurgul iarăși se arată
În orizontul minunat,
Privirea mea e ocupată
De fenomenul colorat.

Inima mi se topește,
Se face parcă un lichid,
Probabil iarăși se gîndește
La ce și ieri ea s-a gîndit.

Frumoase raze colorate,
Vă mulțumesc că existați!
Și chiar de dispărēti în noapte,
Inima mi-o bucurăți.

Mădălina BURLAC, 13 ani
Cobani, Glodeni

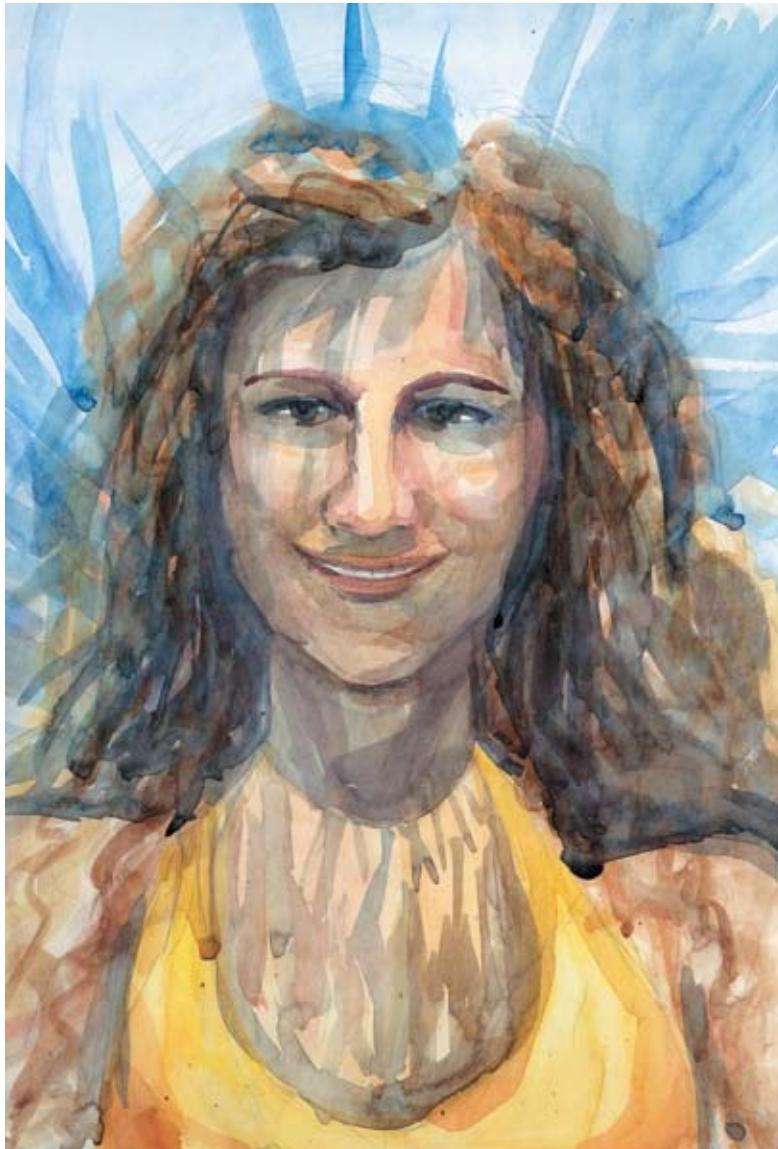
ADIO, TATĂ

Mi-e dorul trist și amorțit –
Sînt șapte ani și tată nu mai vine,
Și suflețelul meu cel necăjit
Se-ntreabă: oare nu mai ţii la mine?

Aș vrea să mă slăbească-odată
Dorul cel fierbinte și neîmplinit,
Și totuși inima-mi suspină –
Îmi pare-atât de rău că ai murit.

Adio, tată, te păstrează în mine,
Sînt fiica ta, cea care lăcîmează.
Eu niciodată n-am să uit de tine,
De șapte ani durerea este trează.

Gabriela CRETU, cl. a VI-a
Ciuciulea, Glodeni

Vera NASULEA, 15 ani
Școala de Arte Plastice
Vulcănești, UTA Găgăuzia

BINE DISPUSĂ

JURNALUL UNEI SECUNDE

Simt cum mă nasc
Trăiesc,
Respir,
Adulmec miroșul
De piele umedă
Și de sănge
Din matca timpului –
O rană eternă.
În urma mea, Se vede o umbră
De amintire
A clipei trecute.
Alerg,
Mă scurg
Cu zîmbetul pe buze.
Am un singur drum –
Capătul tunelului.

În față mea,
Se conturează o formă.
Și sper că e o mînă
Ce-mi va oferi ajutor.
Mă grăbesc, cu brațele deschise,
Dar mă izbesc
Cu putere
Și mă doare
Atingerea ei.
Luptă... ca mine
Pentru existență
Și rămîne învingătoare –
E clipă ce va urma.

Ionela BEJENARU, 18 ani
Butești, Glodeni

PRĂPASTIE

De dimineață mă urmărește un gînd. Vreau să mă arunc în prăpastie. Da, în nopti albe mi-am modelat propria moarte.

Mai întii am crezut că este o nebunie, dar mi-am dat seama că timpul a devenit nebun. Totul în jurul meu balansează, se mișcă, dispar și apar lucruri, cunosc persoane ce-mi răpesc din nebuinii, pentru că și ei sănt nebuini. Lumea este îmbrățișată de o nebuinie panicată și irresponsabilă, dar revoltată... De ce? Nici eu nu mai știe. Ca o statuie medievală privesc conștientă această nebuinie.

M-am îmbolnăvit de nebuニア din jur și singurul anterot este prăpastia. O prăpastie de cuvinte. Măine o să mă arunc în ea și o să cioplesc tot de măine o scară din rădăcinile care cresc în prăpastie. Cînd voi termina, voi trage aer în piept și cu pași tăcuți o să mă duc la oglindă. Atunci îi voi arunca în față cuvinte care m-au durut, îi voi spune aceluui chip că nu sănt o nebuină, ci un suflet ce trăiește simplu, după cuvinte.

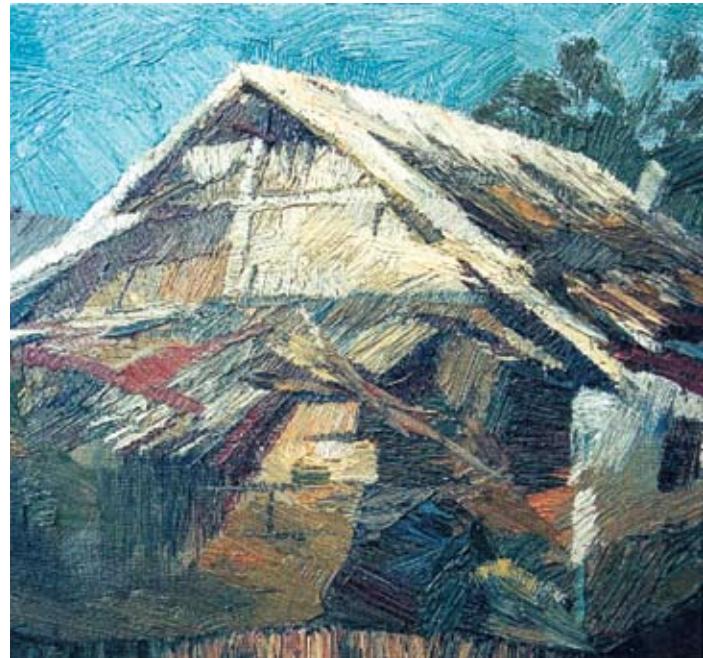
IUBIREA ESTE UN SPAȚIU AL ÎMPLINIRILOR

Timpul s-a oprit în loc, iar Universul s-a deschis doar pentru îndrăgostitii. Pentru o zi iubirea va pluti pe pămînt. Dragostea se va preface în adieri de vînt și ochii își vor găsi o lumină pentru acel moment și pentru o viață întreagă.

Dragostea privește dincolo de haine, unde se ascunde sufletul, unde nu se mai ține cont de noțiunea timpului. Se lasă încet descoperită de unduirea genelor ce o urmăresc în fiece noapte. Iubind, încerci să vezi dincolo de zîmbet, dezamăgire, speranță, dincolo de orice tăcere, dincolo de orice vorbă fără înțeles și care continuă să vorbească. Sentimentele îți copleșesc inima, iar timpul nu face decît să le țină în palma sa. Le acoperă cu frunze de toamnă și le aşază la un geam ca pe niște flori de gheăță. Ele supuse te privesc prin geam și îți răpesc hainele ce-ți încălzesc sufletul. Tu rămîi același, doar că alegi prin necuvintă... Ori iubești, ori vei fi dus în exilul singurătății, aruncat în cerul infinitului.

Aș putea să iubesc, dar dăruind sufletul meu, care are atîtea cioburi, cel care îl va primi se va căia la prima încercare de a-l atinge. Voi învăța să-mi placă neajunsurile.

Natalia POCIUMBAN, cl. a XII-a
Cobani, Glodeni

CASĂ PĂRĂSITĂ

Constantin BOTEZAT, 18 ani
Liceul Academiei de Arte I. Vieru
Chișinău

FII FERICIT!

Avînt, speranțe, fericire, iertare, dragoste, ură, tristețe, trădere, mii de visuri spulberate și sute de secunde furișîndu-se pe lîngă mine. Frămîntări de limbă și păreri de rău, timp pierdut în zadar, însă ai da orice pentru a putea să-l reîntorci, pentru a avea puterea de-a retrăi anumite momente. Clipe, gînduri, idei inocente, surpize uneori plăcute, altori mai puțin plăcute, dezamăgiri și lovitură puternice, palme aspre de la destin și râni adînci de cuvinte grele. Zgomote și claxonări, oameni noi, prieteni vechi, familia aproape, într-un cuvînt toate acestea și încă multe altele fac parte din viața mea. Viața se bazează și se confruntă cu unele din ele.

E chiar lîngă noi, dar totodată departe. E chiar însăși fericirea. Însă doar în unele momente rolul ei e cel mai important. Apoi uităm de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat, de parcă nici nu au existat acele lacrimi fierbinți de bucurie, acele emoții intense, acele bătăi ale inimii. De ce tristețea nu o acoperim cu o avalanșă de zîmbete și bucurie? Deschide larg ochii și privește în jurul tău și vei observa că nu merită să te doboare tristețea și durerea.

Bucură-te de soarele îndrăznește ce pătrunde prin geam și te trezește, bucură-te de aroma cafelei, să-vurate în dimineață ploioase și reci, iubește chipul somnoros al persoanei dragi. Fii fericit că mai ești copil, că ai parte de o copilărie frumoasă. Fii fericit că ești tînăr, că forte și poți realiza multe. Fii fericit că ești în vîrstă, că poți face ce nu ai reușit, că poți să te bucuri din plin de viață. Fii tu primul stăpîn pe fericirea ta!

Maria VRABII, cl. a XII-a
Văsieni, Ialoveni

IARNA

Eiamă! Fluturii de cristal zboară prin văzduhul întunecat.

Zăpada scînteietoare împodobește copacii cu ghirlande și ei par dantelați ca niște figurine de zahăr. Cristalele scliptoare parcă îți fac cu ochiul în jocul lor vesel. Totul e amortit sub oceanul de ninsoare. Crăiasa zăpezilor, pe cine vede că-i calcă plapuma cea pufoasă, îi face umerii albi și grei fără să-i pese dacă e mic sau mare. Soarele rotund și palid se arată cu frică printre norii reci. Casele împodobite cu zăpadă albă dorm liniștite sub acoperișurile încărcate cu omăt. Deși "viscolul frămîntă lumea", derdelușul este plin de copii veseli cu obraji aprinși.

Printre dealuri zboară o sanie usoară ca vîntul... Se aud clinchete de clopoței...

Mihaela PATRASCO
Ciripcău, Florești

abonament

NOI – REVISTA COPILĂRIEI SI ADOLESCENȚEI TALE

Dragă prietene,

Te poți abona pentru următoarele 9 luni ale anului 2014.

Fiecare dintre colegii tăi merită un abonament la revista NOI. Îndeamnă-i să se aboneze!

Ar fi bine ca în fiecare clasă să fie cel puțin un abonament la revista NOI.

Abonindu-te la NOI, te asiguri cu un adevărat ghid pe tărîmul creației și al autorealizării. Poți miza pe echipă redațională, pe specialiști asociați și pe toți cititorii care sunt gata să te asculte, să te înțeleagă și să-ți dea un sfat.

Revista NOI apare lunar, inclusiv în vacanța mare, fără numere comasate.

Prețul unui abonament pentru următoarele 9 luni este de 135 de lei.

Indicele PM 31239.

Abonamentul la revista NOI poate fi perfectat la orice oficiu poștal.

ÎN ARMONIE CU TINE ÎNSUȚI

Totul se îmbină într-o armonie copioasă a nefericirii.

Emil CIORAN

Ce este fericirea dacă nu simplă armonie dintre un om și viața pe care o duce?

Albert CAMUS

Artistul dezvăluie omenirii calea spre armonie, care e fericire și pace.

George ENESCU

A fi bun înseamnă și fi în armonie cu tine însuți. Disonanță înseamnă și fi forțat să fii în armonie cu alții.

Oscar WILDE

Armonia este dragoste pură, pentru dragoste ea este un concert.

Lope de VEGA

Avem obligația de a trăi în armonie cu tot ceea ce ne înconjoară, cu capitalul nostru... cu tot ce Dumnezeu a creat. Și trebuie să administram și să lucrăm în acest sens cu mare atenție.

Bruce BABBITT

Măreția este cel mai înalt grad al frumuseții, și măreț poate să fie numai ceea ce are unitate și armonie.

Ioan SLAVICI

Cum să trăim în armonie? E ceva imposibil! Mai întîi ar trebui să fim toți îndrăgostiți nebunește de același Dumnezeu.

Toma D' AQUINO

Prietenia este o delicată legătură a sufletelor prin o armonie în cele mari și bune.

Johann Wolfgang von GOETHE

Armonia ascunsă valorează mai mult decât armonia vizibilă.

HERACLIT

Întotdeauna țintește către o armonie completă a gîndului, cuvîntului și faptei.

Mahatma GANDHI

CUCERITĂ DE NOI

La un moment dat mi-am dat seama cît de mult însemnați pentru mine. Vă mulțumesc din suflet pentru toate clipele de bucurie și împlinire sufletească petrecute împreună. Revista NOI mă cucereste și mă uimește în același timp, cu fiecare număr, cu bogata informație pe care ne-o oferă. Sînt con-

vinsă că și colaboratorii revistei sănătoși oameni de nota zece, care ne ajută la formarea personalității noastre. De aceea, îmi doresc din tot sufletul să vă cunosc pe fiecare în parte.

Nicoleta NANI, 14 ani
Ulmu, Ialoveni

CULTIVATORUL LATINIEI

La cei cinci ani de la comemorarea plecării lui Grigore Vieru la Cel de Sus, Nicolae Dabija a amintit cît de puternică a fost lupta poetului pentru limba și identitatea națională, că "Limba Română este sinonim cu Grigore Vieru" și că "Grigore Vieru continuă să trăiască și astăzi prin creațiile sale".

Nu putem vorbi despre limbă fără a rosti cuvântul Mama și am-

bele... aceste două podoabe ale neamului nostru lucesc și vor lucea veșnic în sufletele noastre. Semințele acestor valori încă din copilarie au fost sădite în noi de Grigore Vieru.

Vlad BADRAJAN, cl. a XII-a,
Liceul Academiei de Științe a Republicii Moldova, Chișinău

SATUL NOSTRU

Era o zi de toamnă. Atunci am văzut pentru întâia oară lumina zilei. Din acea clipă locuiesc într-un sat unde oamenii se ajută reciproc. Lumea, frumoasă atât la suflet, cât și la chip, trăiește în armonie.

Pe cît cresc încep să înțelege că satul pierde din populație. Din această cauză parcă și soarele nu mai străluceste cu putere, iar copacii, de tristețe, își lasă ramurile în jos. Și chiar dacă satul este mic, nu mă încumet să mă despart de el. Mulți nu vor să vadă bogățiile lui, eu însă încerc să le apreciez. Unii mă întrebă: De ce anume acest sat? De ce nu altul? Mi se pare că e o chestie de suflet. Aici m-am născut, aici cresc și mă dezvolt. Îmi ajung aceste motive pentru a mă mîndri cu acest sat!

Dragi consăteni, nu părăsiți satul nostru! El are nevoie de voi!

Toma ESTEFANO, 11 ani
Puhoi, Ialoveni

PAPAGALUL CURIOS

Doina COJOCARU, cl. a XII-a
Liceul I. Vatamanu, Strășeni

LIMITA NOASTRĂ

V-ați gîndit vreodată că orice om are o limită? Nu zic de hotările fizice, de incapacitatea omului de a merge undeva. Mă refer la limitele sufletești. Și dacă pe cele fizice le depășim, cele sufletești ne transformă în niște prizonieri. Ne fac să ne simțim adevărați deținuți. Nici nu ne mai dăm seama cum, cînd, pentru ce am fost judecați. Ne trezim că nu ne mai aparținem nouă însine. Începem să respirăm din amintiri. Iar aerul amintirilor e mai greu. Mai greu chiar decît ozonul, căci dacă cel din urmă are consecințe cunoscute pentru trup, aerul format dintr-un amestec de gaze, compus din amintiri este dăunător pentru suflet.

Cîteodată, îmi permit să cred că amintirile sănătoșe sunt aidomă unor infractori. Ne fură pe noi de la noi. Ne urmăresc pretutindeni, oricînd. Alteori, cred că ele sănătoșe cobre, care încolăcindu-se în jurul nostru, răspîndesc venin și provoacă boala astmului.

Cred că anume amintirile ne aduc la aceste limite. Dacă, pînă să ajunge să le simțim gustul, sănătem actorii propriei vieți, dirijăm singuri ceea ce unii numesc destin, după ce ne prind în mrejile lor...

Mirela RUSNAC cl. a X-a
Liceul M. Eminescu, Edineț

Astăzi o clasă întreagă de oameni practică compromisul de teama de a nu se compromite.

Mircea ELIADE

CAPCANA COPIATULUI

CHESTIONAR

1. Ai copiat vreodată? Când s-a întâmplat prima dată?

2. Ai fost prins sau văzut de profesori copiind?

3. Ai fost pedepsit cumva?

4. Cum te-ai simțit în timpul copiatului, dar ulterior?

5. Din ce cauză îți-ai permis să faci acest lucru?

6. De ce copiază colegii, prietenii tăi?

7. Cum crezi, în ce clase se copiază mai mult: în cele primare, gimnaziale sau liceale?

8. Ce factori încurajează într-un fel copiatul: notele mai mari, concurența, orgoliul, lenea sau altceva?

9. Cine poartă cea mai mare parte de vină: părinții, elevii sau profesorii?

10. Ce te-ar face să renunți la copiat?

11. Te deranjează faptul că examenele de BAC sănt supravegheate cu camere de luat vederi?

12. Ce măsuri, pedește, strategii propui pentru a scăpa de acest flagel?

OCHIUL CRITIC SPRE NOI

*J*n fiecare an, în numărul din decembrie rubrica noi și voi este consacrată întrebărilor despre revistă. Iar sfaturile, sugestiile și chiar criticele cititorilor devin de multe ori un reper pentru activitatea noastră din noul an. Cu ce opinii și sugestii vin cititorii de această dată, aflați din răspunsurile la chestionarul din nr. 12, 2013.

1. Cunosc de mai mulți ani revista NOI. Sincer să fiu, de multe ori vedeam coperta ei albă în bibliotecă, dar nu îi acordam atenție. Anul trecut însă, profesoara de limba română și lăudat revista și m-a determinat să o citeșc. În prezent, revista NOI este pentru mine un ghid de viață, din care aflu doar lucruri bune și îmi dezvolt personalitatea.

2. Îmi place să încep lectura revistei cu rubrica *capriciile muzei*.

3. Mă consider un cititor fidel al revistei, deoarece sunt la curent cu toate noutățile din viața acesteia.

4. Când citeșc revista, simt o avalanșă de emoții și gînduri pozitive.

7. Am aflat o multitudine de lucruri curioase citind revista, mi-ar lăsa prea mult spațiu pentru a le enumera.

8. Cred că rubricile *abc-ul Afroditei* și *cei șapte ani de-acasă* au avut un impact puternic asupra mea, deoarece m-am îndreptat pe calea cea bună și mi-au oferit o învățătură utilă pentru toată viața.

9. Mă cam plăcătă rubrica *antiquitas recidiva*. 11. Am avut mai multe publicații în NOI. Prima dată când mi-am văzut numele scris negru pe alb, nu-mi venea să cred, eram foarte fericită că am fost apreciată la justa mea valoare.

15. În afară de NOI, mai citeșc revista *A-mic*. Nu prea discut despre reviste cu colegii, doar profesoara de limba română ne tot îndeamnă să citim această revistă neobișnuit de frumoasă și de utilă.

Nicoleta NANI
Ulmă, Ialoveni

7. Educație, religie, folclorul neamului nostru, provocarea de a gîndi liber, dialogurile cu copiii, talentați și dotați, dialogurile cu personalitateți.

8. *Nicică altceva*, iar pentru sora mea din clasa a IV-a - *Carul-Mic*.

Svetlana PURICE
Bălți

5. Îmi plac rubricile *capriciile muzei*, *nimic altceva, ieri și azi, aventura cunoașterii* etc.

15. Vizitez mai întâi site-ul revistei, că să văd cîteva titluri din numărul recent apărut, iar când apare integral, în variantă tipărită, o răsfoiesc, apoi o citeșc în întregime.

Mihai CIOBANU
Orhei

3. Mă consider o cititoare fidelă a revistei, dar pot fi subiectivă. Astfel, văsugera să organizezi un concurs al celor mai fideli cititori, pentru a cunoaște și cei din redacție,

Autorii celor mai interesante răspunsuri la chestionar vor fi desemnați și premiați în decembrie curent.

dar și noi, cititori, cum stau lucrurile în realitate. 13. Nu mi-a dăruit nimănii deocamdată un abonament la revista NOI, deși mă bucură mult de un asemenea cadou. Aș vrea măcar eu să-i dăruiesc unei prietene de ziua sa de naștere un abonament, dar nu dau mai multe detalii, vreau să fie o surpriză.

Ana MORARU
Cahul

1. Nici nu știu cum mi-a ajuns în mijini revista, dar mi-a devenit deja un prieten, un ajutor, un sfătuitor cum n-am mai avut.

2. O răsfoiesc, citeșc o pagină-două, apoi o citeșc din scoarță în scoarță. Când o primim, nu știm cine să o citească primul. Îmi place să-o citeșc acasă, în familie.

6. Citind pagină cu pagină, admirând rubricile precum *poftă bună*, *abc juridic*, *lumină din lumină*, *noi și voi*, *para lui Nătăfleață*, mă gîndesc cît am pierdut pînă acum, căci e abia al doilea an de cînd mă abonez la revistă.

8. Mă impresionează mult *Postitoarea de 3 ani* (*lumină din lumină*) și *Glamour moldovenesc* (*cei șapte ani de-acasă*), dar și multe altele. Sînteți de nota 10.

10. Apreciez mult că din paginile revistei te poți alege cu sfaturi utile, îți poți dezvolta talentul și simțul umorului.

11. A fost o bucurie mare să-mi văd numele în revistă. A două zi am luat-o la școală și am arătat-o colegilor, profesorilor. Simțeam că mi-au crescut aripi, și apărut dorința de a scrie ceva și mai frumos.

12. Sînt abonată la revistă. Citesc revista, apoi le recomand și colegilor unele articole. În clasa în care învățăcineava nu s-a abonat la ea, așa că fotocopiez articolele pe care le solicită și le aduc la școală. La fel am adus și calendarul ilustrat din nr. 12 și l-am afișat în clasă.

13. Deocamdată nu i-am dăruit nimănui un abonament la revista NOI, mie însă mămica mi-a oferit unul anul trecut.

Aliona CAZACU
Hagimus, Căușeni

1. De cîțiva ani procur revista NOI din chioscul de ziare și reviste.

6. Citesc revista din scoarță în scoarță. Ea este că o enciclopedie pentru mine.

9. Am aflat multe lucruri noi din domeniul matematicii, fizicii, chimiei, geografiei, ceea ce nu găsesc în alte publicații periodice.

15. *Literatura și arta*, *Natura*, *Jurnal de Chișinău*.

Marcel GÎRLEA
Chișinău

VERDE CRUD, VERDE CRUD... MUGUR ALB, ȘI ROZ ȘI PUR

George TOPÂRCEANU

CÎNTEC

Frumoasă ești, pădurea mea,
Cînd umbra-i încă rară
Și printre crengi adie-abia
Un vînt de primăvară...

Cînd de sub frunze moarte ies
În umbră viorele,
Iar eu străbat huceagul des
Cu gîndurile mele...

Cînd strălucesc sub rouă grea
Cărări de soare pline,
Frumoasă ești, pădurea mea.
Și singură ca mine...

George BACOVIA

NOTE DE PRIMĂVARĂ

Verde crud, verde crud...
Mugur alb, și roz și pur,
Vis de-albastru și azur,
Te mai văd, te mai aud!

Oh, punctează cu-al tău foc,
Soare, soare...
Corpul ce întreg mă doare,
Sub al vremurilor joc.

Dintr-un fluier de răchită,
Primăvară,
O copilă poposită la fintină
Te îngînă
Pe cîmpia clară...

Verde crud, verde crud...
Mugur alb, și roz și pur,
Te mai văd, te mai aud,
Vis de-albastru și de-azur.

Gerard de NERVAL

APRILIE

Frumoase zile, praf și, plină
De-azur, o boltă de lumină,
Pereți aprinși, lungi seri; nimic
Din verde: doar o purpurie
Răsfrîngere mai vrea să fie
Prin pomi cu negre crengi, un pic!

Frumoasa vreme mă apasă,
Dar numai după-o zi ploioasă,
În roz și verde, ca-n tablou,
Suava primăvară – apare,
Ca nimfă care, zîmbitoare,
Din apă ieșe, ca din ou.

Alexandru VLAHUTĂ

SONET

A revenit frumoasa primăvară;
Copacii parcă-s ninși de-atîta
floare;
Dorință copilărești, renăscătoare,
Fac inimile noastre să tresără...

Iubire e în razele de soare,
Și farmec în a codrului fanfară,
Și visuri dulci în liniștea de sară;
În cer și pe pămînt e sărbătoare.

Ascult, privesc, respir cu lăcomie,
Căci toată frumusețea astă-mi pare
Că niciodată n-are să mai fie!

Și-s fericit că-am fost o clipă-n
stare
Să simt, în marea lumii simfonie,
A gîndurilor mele intrupare.

Magda ISANOS

SĂRUTĂ-MĂ

Sarută-mi ochii grei de-atîta plîns,
Doar sărutarea ta ar fi în stare
Să stingă focul rău ce i-a cuprins,
Să-i umple de iubire și de soare.

Sărută-mi gura, buzele-nclăstare
Ce vorba și surîsul și-au pierdut.
Îți vor zîmbi din nou înseninate
Și-ndrăgostite ca și la-nceput.

Sărută-mi fruntea, gîndurile rele
Și toate îndoielile-or să moară,
În loc vor naște visurile mele
De viață nouă și de primăvară.

Virgil CARIANOPOL

PRIMĂVARA

Din somnul orb de noapte-ntunecoasă
De unde-au stat departe de frumos
Se reîntorc livezile acasă
În rochii înflorite pînă jos

E primăvară, iarăși primăvară!
Pe fiecare margini de făgaș
Își scot strămoșii degetele-afară,
De ghocei, de crini, de toporași

Se simte iarăși miroslul cîmpiei
Din nou aruncă soarele pojar
La cîntecul înalt al ciocîrliei
Ies roadele cu capetele-afar'

Aruncă ziua peste tot cu vrăbii
În codri cucii iară-au năvălit
Se bat cu gîțul păsările-n săbibii
Și glasurile-și dau la ascuțit.

Ilustrație: Violeta ZABULICĂ

Adrian PĂUNESCU

AMĂGIRE

Și iar a venit primăvara
Și iar ne mințim că-i frumos
Și iar frunzele urcă scara
Și-i verde pămîntul pe jos.

Și iar calendaru-nflorește
Și cîinii ne-aud pe la stîni
Dar vai, tot acum, pe mușete
Mor grabnic atîția bătrâni.

Dar bine-ai venit, amăgire
Mai stai, mai durează un pic
Această mințită iubire
Oricum e mai mult ca nimic.

Vin nopțile scurte de vară
Și păsări se-ntorc de la sud
Dar dacă e ultima oară
Iluzia verdelui crud?

Cu lanțuri legate de glezne
Oricît de lumină ar fi
Noi mergem de-a pururi prin
beznă
Mereu nelegitimi copii.

Mereu în aceeași clipită
Urît și frumos, mort și viu,
Ne paște o soartă cumplită
Nimic nu-nțeleg cei ce știu.

Și iar a venit o părere
Și iar va pleca înapoi
Prea mare impozit ne cere
Că ninge în suflet la noi.

Rabindranath TAGORE

* * *

citorule, cine ești tu oare
care-mi citești poemele acestea
și după o sută de ani?
nu-ți pot trimite nicio singură floare
din belșugul acestei primăveri
niciun singur licăr de aur
din norii de-acolo, împurpurați de
lumini...
deschide-ți larg ușile și privește
afară!
din propria ta grădină în floare
culege-ți doar miresmate aducerii
aminte
de flori pieritoare
cu o sută de ani mai'nainte.
și-n bucuria inimii tale să simți
bucuria vie care-ntr-o primăvară
cu zori diafani
a cîntat și vocea ei veselă
și-a rostogolit-o și peste o sută de ani.

Aleksandr BLOK

* * *

Tinăr sînt și de viață sînt plin,
Mistuit de priveliști și dor.
Înverzesc și spre tine-mi înclin
Ramul meu de arțar, foșnitor.
Cînd de vînt mă-nfior legănat,
Rugăciuni îți șoptesc, ca să vii.
Pe obrazu-mi spre cer înălțat
Lacrimi mici șiroiesc bucurii.
Te aştept sub umbrarul meu des,
Iar tu vii și tristeții mă smulgi
Și cu verde podoabă-ți veghez
Gîndul bun și visările dulci.
Îți șoptesc visul meu de arțar
Și îți cînt din lăute de foi
Pînă cînd stele-n boltă răsar...
Numai tu. Numai eu. Numai noi.

MÎNGÎIAȚI-I PE PĂRINȚI

*T*ristetea este o stare de spirit firească în viața fiecaruia, dar cel mai mult ne doare văzindu-i nefericiți sau triști pe părinții noștri, pe frații și prietenii dragi. Neliniștile și tulburările vin spontan, pe nepusă masă și pot atinge chiar sufletul celei mai optimiste ființe. Nu în zadar se afirmă că nimeni nu se poate ajuta pe sine dacă nu este ajutat de Dumnezeu, iar Dumnezeu lucrează prin aproapele nostru. Un grup de elevi de la Gimnaziul din Palanca, Ștefan Vodă, ne-au vorbit despre ceea ce fac ei atunci când își observă părinții că sunt triști.

Ana MORARI, cl. a VI-a: Mama mea a fost cuprinsă de tristețe de mai multe ori, dar mai grav a fost atunci când a decedat tatăl meu. Eu am făcut tot ce a depins de mine, încercam să vorbesc cu ea, o îmbrățișam, dar deja când nu-mi mai reușea și cu aceea, telefonam prietenilor noștri de familie, care întotdeauna ne-au fost alături. Nu de fiecare dată un copil poate înveseli un om trist, chiar dacă este fiica sau fiul acestuia, apoi depinde și de motivul întristărilor.

Victoria STEPANENCO, cl. a VI-a: De cele mai multe ori, când observ că părinții mei sunt indispuși dintr-un motiv oarecare și că nu prea discută cu mine, încep eu prima discuția, mă conving că nu sunt eu de vină, iar mai apoi le vorbesc despre faptul că

a fost bine la școală și de ce, le spun ce note am luat, după care le mulțumesc că m-au hrănit și azi cu aşa bunătăți. De câte ori o fac, observ că lucrurile se schimbă în bine.

Gabriela CRASNIUC, cl. a VI-a: Părinții mei, de obicei, sunt triști atunci când se ceartă unul cu altul. Eu, dacă observ lucrul acesta, le spun faptul că nu vorbesc cu ei pînă nu se împacă. Și, spre mirarea mea, chiar se împacă. Oare datorită miei, sau din alt motiv. Cel puțin, încerc să particip și eu la detensionarea din familie.

Dan MORARI, cl. a VIII-a: Primul lucru pe care îl fac atunci când observ că părinții mei sunt triști e să-i întreb cu ce pot să-i ajut, chiar nestiind motivul întristării. Încerc să mă fac util, alteleori le vorbesc despre

ceva ce m-a mirat sau mi-a părut hazliu în ziua aceea.

Alexei LAPACI, cl. a VII-a: Eu, de obicei, o întreb pe mămică ce pot face pentru ea atunci când este tristă, iar dacă zice că se simte rău, fac eu lucrul pe care îl mai are ea de făcut, și atunci ea merge și se odihnește un pic.

Cristina PASCARU, cl. a VIII-a: Eu întotdeauna le zic una și bună părinților mei atunci când sunt triști – le amintesc de faptul că Dumnezeu e mare și le va face pe toate bune pînă la urmă. Și chiar aşa este, ne convingem de lucrul acesta mai apoi.

Pentru NOI – Ana CEAPĂ
Palanca, Ștefan Vodă

FĂRĂ REGRETE

*C*u toții avem stocate în memorie amintiri din trecut, lucruri pe care am vrea să le fi făcut altfel, sau lucruri pe care am vrea să nu le fi făcut niciodată. Regretul este o emoție pe care o trăim atunci când ne gîndim că situația noastră actuală ar fi putut fi mai bună dacă am fi făcut ceva altfel în trecut. Peste un timp este ușor să-ți imaginezi că ai fi putut lua alte decizii, care ar fi avut urmări mai bune. Regretele pe care le au ni le-au mărturisit elevii clasei a VIII-a de la Gimnaziul din Rediu Mare, Dondușeni.

Natalia ROTARI: Mie îmi pare nespus de rău că nu mi-am cunoscut bunicul. Când m-am născut, el nu mai era în viață. Îl ștui din povestirea consătenilor. Era un om bun.

Alexandra CREȚU: Am mai puține regrete atunci când fac lucrurile în care cred cu adevărat și nu ceea ce le-ar plăcea celorlalți.

Nicoleta FORTUNA: Dacă nu te trădezi, îți păstrezi respectul de sine, regretele nu au cum să-și facă loc în inimă ta.

Alexandra CHIRIAC: Bunica mea spune că dacă nu am trece prin experiențe dificile, poate nu ne-am transforma în oameni puternici și înțelepti.

Igor DEDIU: Simțim o părere de rău când ne gîndim că suntem responsabili pentru o decizie care s-a terminat prost, dar a fost la un milimetru de a ieși bine. Regret că echipa noastră de fotbal nu s-a plasat pe locul I.

Natalia BOTNARI: Suferim pentru lucrurile de care ne pasă cu adevărat și avem experiența unei profunde păreri de rău.

Cristian IAZAJII: Regretele ne spun că am făcut ceva greșit, ne amintesc că am fi putut face ceva mai bine. Regret că nu mi-am ajutat părinții când aveau nevoie!

Pentru NOI – Iuliana BUNU
Rediu Mare, Dondușeni

ÎN CRIZĂ DE TEMP

Jn prezent auzim tot mai des de la prietenii, apropiații noștri: nu am timp, nu dispun de timp, nu reușesc, nu acum, numai nu acum. Aceste expresii ne produc involuntar un oarecare disconfort psihologic. Avem totul planificat pe ore, minute... De câte ori ne pomenim că am vrea să facem o groază de lucruri care ne pasionează, dar din cauza lipsei de timp renunțăm la ele. Ce ar vrea să facă, dar nicidecum nu reușesc din cauza suprasolicitării, ne-au spus elevii clasei a VIII-a de la Liceul N. Donici, Dubăsarii Vechi, Criuleni.

Xinaida SPEIANU: Lucrul pe care l-aș face dacă aș avea mai mult timp liber ar fi să stau mai mult cu familia, prietenii și rușile. Permanent mă simt vinovată că sănătatea în alte activități decât ceea ce e important cu adevărat.

Ion REBEJA: Aș vrea să am mai mult timp pentru a face ce mă pasionează: să scriu poezii, să citesc și să rezolv probleme.

Nina BERZAN: Nu-mi ajunge timp pentru niște lucruri, cum ar fi: să frecventez un cerc de dans și să mă văd mai des cu unii prieteni.

Marcel PISARENCO: De mult îmi propun să citesc niște cărți din biblioteca personală, dar niciodată nu găsesc timp. De asemenea, aș vrea să învăț ceva nou, o disciplină, o limbă străină, o meserie.

Maria-Elena COLIBA: Îmi place să scriu poezii, dar nu-mi ajunge timp să reflectez și să-mi notez

ideile. Iar mai apoi se întâmplă să le uit. Îmi mai place să desenez diferite modele de haine, dar iarăși nu dispun de timp suficient pentru a crea noi modele.

Margareta BUDIȘTEAN: Mi-aș dori mult să frecventez un cerc de dans de la Chișinău. Aș mai dori să-mi învăț papagalul unele mișcări de dans și cîteva cuvinte.

Anastasia LEAHU: Deși am cîteva clipe de recreere în fiecare zi, niciodată nu dispun de suficient timp pentru a merge cu prietenii la plimbare, în special din cauza orelor suplimentare.

Sandu TIMOFEI: Timpul meu este aproape în întregime ocupat de ore, școala de muzică și pregătirea temelor pentru a douăzi. Aș vrea să am mai mult timp pentru a practica sportul sau a citi o poezie ori un roman de suflet.

Liuba ONUFREI: Eu aș vrea să frecventez foarte mult unele cer-

curi, precum voleiul, pianul. Aș mai dori să învăț mai multe lucruri din domeniul calculatoarelor.

Gheorghe STOIAN: Nu dispun de suficient timp pentru a sta la sfat cu părintii. Regret acest lucru, aș vrea să fiu mai puțin ocupat, dar mereu apare ceva.

Ecaterina POSTICA: Aș vrea să am mai mult timp pentru a practica sportul. Atunci m-aș simți mult mai puternică, mai energetică, mai plină de vigoare.

Maricica BACOTA: Aș vrea din totă inima să merg mai des la bunica.

Costel TIMUŞ: Aș vrea să am mai mult timp pentru lectură, pentru că în ultima perioadă se întâmplă că nu apuc să deschid o carte, apare ceva urgent și sănătatea mea s-o abandonez.

Pentru NOI – Elena LEAHU
Dubăsarii Vechi, Criuleni

numai pentru noi

Dragi cititori, numiți compozitorii care sunt prezenți în imaginile alăturate. Primilor trei care ne vor trimite răspunsul corect redacția le va oferi cartea *Arta muzicală din Republica Moldova, istorie și modernitate* (Editura Grafema LIBRIS) și un CD cu 30 de piese semnate de Eugen DOGA. Cîștiștorii vor fi desemnați în nr. 6, 2014.

Am primit mai multe scrisori cu răspunsul corect la concursul din nr. 12, 2013, dar primii trei au fost Mihaela DODI, Susleni, Orhei; Sanda CIUBOTARU, Chișinău și Mihaela STICEA, Cobani, Glodeni. Premiul – *Cartea Roșie a Republicii Moldova* vă așteaptă la redacție.

Răspunsul corect este următorul: caracal, jaguar, linx, leu, leopard, pisica-pescar, tigru, pantera neagră, ocelot.

NOI
NOI
NOI
NOI
NOI
NOI
NOI

Rubrică susținută de Mariana JITARI, profesoară de limba și literatura română

VENI, VIDI, VICI

ETAPA a VI-a

I. Descifrează abrevierile: ASEM, ONU, CEDO, ONG, BNM.

II. Alcătuiește cîte un cuvînt cu prefixele *acva-, aero-, bio-, cosmo-, macro-, foto-, psiho-, anti-, contra-, tele-*.

III. Numește 10 titluri de opere ce conțin antroponime, indicînd autorul.

IV. Realizează un eseu de 10-20 de rînduri în care să argumentezi importanța revistelor pentru tineri și adolescenți în formarea acestora.

Acstea sînt întrebările ultimei etape, ca de obicei, aşteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Vă dorim inspirație și angajare performantă!

Răspunsuri corecte la etapa a III-a:

I. Rodie, curmală, smochină, stafide, grepfrut, zmeură, mură, coacăză, fragă, cătină.

*Iubitule, mi-e groază-n astă seară...
oh, chiar la tine-n brațe mi-ește frig.
visez că fug, că nu mai pot să strig
în sala vastă cu figuri de ceară.*

*stai lîngă mine, taci în astă seară!
visez că ești de ceară și te-ating,
și tu te moi, iar eu nu pot să plîng
în diorama cu figuri de ceară.*

III. Personajele sînt din romanul lui Aureliu Busuiocean *Cînd bunicul era nepot...*

Anii de viață 1928 – 2012. Romane: *Singur în fața dragostei* (1966), *Unchiul din Paris* (1973), *Local-ploie de scurtă durată* (1986), *Lătrînd la lună* (1997), *Pactizind cu diavolul* (1999), *Spune-mi Gioni* (2003), *Hronicul Găinarilor* (2006), *Și a fost noapte...* (2012).

IV. Scriitorul clasic A. Russo spunea despre literatură că e pîinea zilnică a unui neam. Orice popor, dacă e unul cult, se instruiește prin carte. Literatura e un mare document istoric care exprimă caracterul, dăinile, obiceiurile, aspirațiile unui neam. Pe de o parte, opera literară îi servește pe cititori: le oferă informații, date, cunoștințe, dar, pe de altă parte, și plăcere: îi creează că gîndire, simțire, ca oameni.

O literatură bună este cea care se produce în sînul acelui neam, o literatură bună este cea care abordează problemele primordiale ale unui popor, astfel devenind avereala lui sufletească. Orice scriitor, printr-o operă literară, descoperă viața: reliefiază caracterul, propune modele sau antimodele, oglindește frâmîntările și nevoile timpului.

Tamara BIVOL, cl. a VII-a
Bardar, Ialoveni

Rezultatele etapei a III-a:

37 de puncte și acumulat: Ana-Maria COTOROBAIU (8,10,9,8), Ciripcău, Florești; Ionela BEJENARU (10, 9,9,9), Butești, Glodeni.

35 de puncte: Natalia POCIUMBAN (9,8,10,8), Cobani, Glodeni; Mihaela PATRAȘCO (8,10,9,8), Ciripcău, Florești; Maria JARDAN (10,8,10,7), Lozova, Strășeni; Tamara BIVOL (9,9,10,7), Bardar, Ialoveni.

31 de puncte: Silvia MUNTEANU (9,9,7,6), Susleni, Orhei; Veronica ROȘCA (9,9,5,8), Colibași, Cahul; Valeria POSLAVSCHI (7,9,10,5), Ciripcău, Florești.

32 de puncte: Ana-Maria EREMIA (7,10,8,7), Colibași, Cahul.

30 de puncte: Victor RUSU (8,9,10,5), Ciripcău, Florești; Alina ISTRATI (10,10,5,5), Lozova, Strășeni.

29 de puncte: Vadim BOLDESCU (7,9,10,3), Elena GUȚAN (9,7,7,6), Ciripcău, Florești; Olga FLOREA (6,9,8,5), Colibași, Cahul.

28 de puncte: Elena IAONI (6,8,7,7), Romina HORNET (7,8,8,5), Tatiana TIMOFEI (6,9,8,5), Colibași, Cahul; Alexandru BATRÎNCEA (5,8,7,8), Holercani, Dubăsari.

27 de puncte: Marinela LUPUȘOR (10,7,5,5), Cobani, Glodeni; Rosa LUPAN (6,9,7,5), Colibași, Cahul.

25 de puncte: Alina PLEȘCO (9,8,0,8), Orhei; Laurenția GOREACII (7,5,7,3), Clocușna, Ocnița; Mihaela IRIZAN (5,9,8,3), Colibași, Cahul.

20 de puncte: Victor BRÎNZĂ (9,5,0,6), Văratic, Rîșcani; Mihaela DODI (9,8,0,3), Susleni, Orhei.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat cel puțin cîte 20 de puncte. La bilanțul general însă vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

Rubrică susținută de Andrei MUNTEANU, doctor în biologie, profesor universitar

SOL LUCET OMNIBUS

ETAPA a VI-a

1. De ce fundul corabiei este atrăgător și concrește cu moluște?

2. Care este rolul mușchilor și al lichenilor în natură și în viața omului?

3. Explicați fenomenul de chiciură. Care sunt consecințele ei?

Că de obicei, aşteptăm răspunsurile pentru ultima etapă a ediției curente timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Succes.

Răspunsuri la întrebările etapei a III-a:

1. Boicuș (*Remiz pendulinus*), specie de dimensiuni mai mici decât vrabia, cu cioc subțire și ascuțit. Adultul se recunoaște după pata întunecată de pe laturile capului. Populează luncile cu sălcii și stufăriș. Cuibul de boicuș ne uimește prin forma și îscusința de construcție, se aseamănă cu o mănușă cu degetul mare, care servește drept galerie pentru a intra în interior. În calitate de material de construcție servește puful de sălcie, plop, stuf, uneori fire de lînă, păianjen. Cuibul este fixat de o ramură subțire de sălcie, atînată în jos, la o înălțime de cîțiva metri de sol. La orice bătaie de vînt pendulează, de unde și e denumirea speciei. Pereții cuibului sunt trainici, țesut asemănător cu pîsla. Este o specie folositoare. Menționăm că și rîndunica este un îscusit construcțor.

2. Pe teritoriul țării cresc zeci și sute de specii de plante spontane melifere (arbori, arbuști, erbacee), printre care un rol mare în viața albinelor și a apiculturii, în lunile de vară, îl au: sălcimul alb, teiul argintiu, măceșul, melisa, sulfina albă, sulfina galbenă, trifoiul alb, minta-calului, jaleșul, talpa-cucului etc. Speciile respective populează diferite tipuri de ecosisteme și sunt producătorii principali de polen și nectar în timpul verii, cu o productivitate de 20-300 de kg la hecțar.

3. Simbioza bilaterală interspecifică este benefică pentru ambii parteneri. Actiniile, în mare parte, duc un mod de viață mai puțin mobil, iar racul – diogen, lipsit de cochilia proprie, folosește cochiliile altor moluște. Caracteristic pentru actinii sunt relațiile de simbioză cu racul-diogen, cu ajutorul căruia se deplasează mai repede, iar prin mișcările tentaculelor atrage peștișori și nevertebrate pentru a le consuma, iar racul-diogen, în prezența actiniei, devine protejat de inamic.

Punctajul acumulat de participanți la etapa a III-a:

30 de puncte (10,10,10) a acumulat: Mihaela STICEA, Cobani, Glodeni.

29 de puncte (10,9,10): Ionela JARDAN, Maria JARDAN, Ionela BIRDAN, Lozova, Strășeni; Elena PO-

RUBIN, Elena ROȘCA, Alina ROTARI, Olga ROTARI, Felicia SIRBU, Maria STEPICO, Inga DIMICENCO, Holercani, Dubăsari.

28 de puncte (10, 9, 9): Diana BURINSCHI, Bilicenii Noi, Singerei; Aliona CAZACU, Hagimus, Căușeni.

27 de puncte: Mihaela DODI (8, 9,10), Susleni, Orhei; Marinela LUPUȘOR (10,7,10), Cobani, Glodeni.

24 de puncte (10, 8, 6): Angela ARAPU, Bardar, Ialoveni.

21 de puncte (8, 7, 6): Liliana LEBĂDĂ, Cetireni, Ungheni.

18 puncte (0, 8, 10): Andrei COROTCOV, Bardar, Ialoveni.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat cel puțin cîte 18 puncte. La bilanțul general însă vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

concurs-loterie

CÎȘTIGĂ CU NOI

Dragi cititori, desigur, sănătății curioși să aflați cine sunt câștigătorii concursului-loterie lansat în numărul 10, 2013. Abonații la revista NOI pentru anul 2014 au fost invitați să trimită pe adresa redacției copile cotocrelor de abonament, iar pe versoul lor să răspundă la două întrebări. Înainte de a prezenta rezultatele, publicăm răspunsurile corecte la întrebările în cauză:

1. Rubrica *Carul-Mic* este îngrijită de Olesea Curmei.

2. Dialogul cu scriitorul Vladimir Beșleagă a fost găzduit în numărul patru, 2013 al revistei.

Am primit multe scrisori cu răspunsuri corecte (regretăm că unii nu le-au găsit, cu toate că pentru aceasta era destul să răsfoiască revistele din ultimul an). De această dată cei mai norocoși însă s-au dovedit a fi:

Nicoleta MARCU, Bălți – *Enciclopedia familiei tale. Lumea în date și fapte* (Editura Prut Internațional);

Sandu SECĂREANU, Chișinău – *Republica Moldova – Patrimonial* (Editura Princeps);

Mihaela STICEA, Cobani, Glodeni – *Editia Enciclopedică Republica Moldova* (Institutul de Studii Enciclopedice al Academiei de Științe a Republicii Moldova);

Alina PLEȘCO, Orhei – *Lumea vegetală a Moldovei* (Editura Știință);

Mihaela DODI, Susleni, Orhei – *Lumea animală a Moldovei* (Editura Știință);

Cătălin DÎRZU, Bușilă, Ungheni – *Enciclopedia ecologică* (Editura Știință);

Catiușa CUCIUC, Vadul lui Isac, Cahul – *Cartea Roșie a Republicii Moldova* (Editura Știință);

Victor ALBU, Soroca – o mingă de fotbal;

Alina BAXAN, Făleşti – un tricou sport și un chipiu.

Felicitări! Învingătorii sunt invitați la sediul redacției pentru a-și ridica premiile.

IA – UN ACCESORIU ABSOLUT NECESAR

DE VORBĂ CU CREATOAREA ELENA EȚCU

Născută la 16 iulie 1970 în Horodiște, Călărași. Absolventă a Universității de Stat din Tiraspol, Facultatea de Biologie (1988-1995). A susținut teza de doctorat în biochimie. A lucrat timp de zece ani la Academia de Științe a Republicii Moldova și la Colegiul de Ecologie din Chișinău. Autoare a zeci de lucrări științifice, publicate în revistele de specialitate din străinătate. Autoare a mai multe brevete. În 2006 deschide SRL *Tradiții Noi*.

— Doamnă Elena Ețcu, mi se pare că de la cercetător științific până la creator de costume naționale e o cale lungă...

— Sint fiziolog de meserie, doctorandă în biochimie și am activat timp de zece ani în cadrul Academiei de Științe a Republicii Moldova, având zeci de brevete de invenție. Am muncit enorm ca să-mi susțin doctoratul în biochimie. De mult voiam să fac acest pas, dar îmi era milă de munca depusă. Lucrările mele aveau preț la conferințele internaționale, erau citite și discutate de academicieni din străinătate. Nu voiam să dezamăgesc oamenii care au cresut în mine. Aveam o perspectivă bună în domeniul academic, dar pasiunea pentru designul vestimentar era tot mai puternică, aşa că am decis să fac ceea ce îmi place mai mult. A fost o schimbare radicală, mulți nu m-au înțeles.

Am ales să-mi dezvolt propriul business, într-un domeniu mai puțin exploatat pe atunci, și anume o afacere cu costume tradiționale românești.

— De ce ați ales să faceți facultatea de biochimie?

— Revista NOI se face vinovată de asta, în sensul bun al cuvintului. Când eram elevă, am participat cîțiva ani la concursul *Sîntem copiii tăi, natură!*, am fost și cîștigătoare. Păstrez și acum cîteva scrisori pe care le-am primit din partea redacției. Îmi amintesc că împreună cu alți participanți la concurs am fost într-o excursie în cinci orașe din Carpați. Profesoara mea de biologie ne-a molipsit de dragostea de natură.

Am fost președintele cercului *Tinerii naturaliști*, aveam atîtea activități: luna biologică, adunam plante medicinale, meșteream căsuțe pentru păsări... O facultate de design nici nu era pe atunci. Deși de mică tăiam din rochiile mamei, pentru a crea ceva nou, pînă și uniformă școlară o adaptam.

— Cum a fost începutul?

— A fost dificil. La început eram unicul lucrător, fiind și director, și croitor, și designer, lucram 18 ore din 24. Apoi am atras și alte persoane cărora le place să facă ceva frumos, oameni cu suflet, clături de care lucrez de

Fotografie din arhiva personală

cîțiva ani. Acum am o echipă în care fiecare își face meseria cu dăruire. Astfel, iile, bundițele, maramale, opincile, brîiele, trăistuțele... au prins viață.

— Peste hotare lucrul manual este apreciat, la noi mai puțin... Nu ați avut nicio teamă?

— Rezultatele frumoase pe care le obțin la *Tradicii Noi* nu sunt doar financiare. Mai mult contează partea spirituală a lucrului, bucuriile care vin odată cu succesele.

— Biochimia vă ajută cumva în afaceri?

— Biologia mă ajută. Înțeleg mai bine natura. Ceea ce fac eu are altă cromatică în comparație cu cea a altor creatori.

Sint combinația de culori, utilizez culori pastelate, mai calde, trecerea e mai lină. O simplă floare o văd mai corect geometric, nu fac abateri de la realitate.

— Nu e o muncă tocmai ușoară, ați studiat ceva din domeniul dat?

— Sint autodidactă, multe lucruri le-am învățat de mică de la mama și bunica. Acum toate tehniciile le pot realiza personal. Numărul femeilor care își arată măiestria pe o bucătă de material scade în fiecare an. Este fascinant să poți purta un obiect vestimentar care conține o mică parte din istoria patriei și care ia forma unei broderii delicate și feminine, muncite cu drag și dor de vremuri de mult apuse.

— Vă amintiți de prima comandă?

— Prima comandă de costume populare a fost la grădinița copilului meu. Încet-încet, aflat multă lume despre noi.

— De unde vă inspirați pentru modele?

— Am un bun spirit de observație, sint la curent cu tendințele modei. E o fermentare a mintii mele. Sint o fire matinală. Ideile îmi vin dimineața. Sint niște visuri care se cer materializate. Modelele ilor și costumelor populare sint inspirate și din muzeele localităților din țară, iar, ulterior, cu ajutorul etnografilor, modelele sint adaptate și perfecționate. Regiunii de nord și sînt specifice iile în culori vegetale, dar reci, predominînd albastrul și verdele. Centrului și este specific ornamentul geometric, în timp ce în sud iile au culori mai calde. De asemenea, e foarte important să se țină cont de caracterul și vîrstă femeii care o va purta, dar și de perioada în care aceasta va fi îmbrăcată.

— Materia primă...

— O parte dintre țesăturile din care sint făcute iile sint țesute la război de către moldovence, iar cealaltă parte sint cumpărate din România, unde există sate

întregi specializate în anumite tipuri de țesături. De asemenea, avem cîțiva parteneri care ne livrează țesături fine din Italia, Arabia Saudită, Ucraina. Alegem ce e mai calitativ, dar și la un preț accesibil. Iile se fac din lină, foarte fin lucrat, bumbac țesut la război, mătase, batist.

— Cîți angajați aveți și cum i-ați selectat? Nu fiecare poate să brodeze...

— Tineri săi foarte puțini – îi numeri pe degete. Mă bucură că săi dintre cei care își doresc să învețe și organizez ateliere de creație, unde fetele încearcă să însușească tainele meseriei.

— Designeri vestimentari celebri se inspiră de la bluza noastră națională, pe cînd nouă ne e cam rușine să o purtăm...

— Sînt conștientă că iile nu sînt accesibile pentru toți. Încerc să promovez ideea că ia este un accesoriu absolut necesar oricărei fete, femei, fie pentru o ținută casual, de cocktail sau de seară. Mulți străini o apreciază și săi impresionați de portul tradițional românesc.

Deși nu faci bani mulți dintr-o asemenea afacere, săi că ai un scop cultural-educativ și tinzi să creezi mereu modele noi, cu bun-gust, care să le placă nu doar moldovenilor, ci și străinilor. Nu-i săi că ne mîndrim atunci cînd o vedetă de la Hollywood îmbracă o ie? Cît de admirată e lucrarea pictorului francez Henri Matisse *La blouse roumaine*...

— Ia este cea mai purtată piesă vestimentară...

— Eu cred că o femeie, o domnișoară trebuie să aibă în garderoba să trei ii: una de vară, alta de iarnă și o a treia neagră, pentru momente mai triste sau de seară. Așa cum e indispensabilă rochia neagră. Eu îmi doresc mult ca de sărbătorile de Paști toți să se ducă la biserică în costume tradiționale românești sau cel puțin în cămașă sau ie.

— Cine Vă săi clienții?

— Artiștii – haine pentru scenă. Oamenii bogăți care își doresc ceva mai deosebit și intelectualii care țin mult la valorile naționale. Eu le spun oameni cu demnitate!

În 2009 am făcut prima rochie de mireasă și costumul mirelui cu imprimeuri brodate. Erau oameni de artă și mi-a fost ușor să lucrez cu ei. La nuntă lor oaspeții au aplaudat cînd m-am ridicat să spun un toast. Au urmat și alte perechi.

Acum e o tendință frumoasă de a îmbrăca costume în stil național la cununie. La nuntă se optează pentru rochia clasică.

— Sînt străini care își doresc să procure costume sau accesorii naționale?

— Iile și costumele populare nu sînt produse de larg consum, care pot fi vîndute cu ușurință. Colaborăm intens cu diaspora. Fiind mai departe de țară, dorul și nostalgia îi macină și vor să aibă o amintire de acasă. Pentru ei, o ie sau un prosop tradițional cu o valoare mai deosebită decât pentru noi, cei de aci, care nu le prețuim în măsură în care ar trebui.

Âstăzi, tot mai mulți părinți tineri, la botezul copiilor, vor să îmbrace micuții în costume naționale. Am confectionat un costum tradițional pentru un micuț din Londra, Marea Britanie. Toți oaspeții s-au fotografiat cu micuțul. Haina de la botez e una sfintă, în care copilul devine creștin.

— Care-s cele mai vii amintiri din copilăria Dvs.?

— Îmi amintesc că eu am fost prima care am avut Albinuță în sat și toate cîntecele din ea au fost cîntate

în casa noastră împreună cu Grigore Vieru. Mama, fiind profesoară, avea clasa 0. Localitatea noastră a fost aleasă ca să testeze Albinuță. Am fost o norocoasă că l-am cunoscut pe marele poet al neamului nostru.

— Sînteți de baștină din Horodiște, Călărași...

— Mama mea e din Chișinău, orășeană get-beget. Dar, din dragoste pentru natură, a ales să trăiască la țară. Chiar și acum mă mir cum mama reușea să le facă pe toate: două facultăți, casă, pămînt, patru copii, și întotdeauna la patru ace. Era organizată, nu-mi amintesc să fi văzut dormind. Cînd adormeam, mama era la masa de lucru, cînd ne trezeam, tot la masă își făcea proiectele pentru lectii. În casă era curat, cald, micul de-jun ne aștepta.

— Care este cea mai importantă lecție pe care V-ai dat-o părinții?

— Pentru mine părinții săi sunt sfinti. Am primit multe sfaturi, dar puterea exemplului a prevalat. Sîntem patru surori. Duminica toate prietenele erau la noi. Făceam teatru, coseam costume pentru actori. Jocuri educative aveam, așa am învățat să prețuim timpul.

— Vă amintiți de bunicii Dvs.?

— Bunica mea, Natalia Emilianov, în anii '30, era una dintre cele mai căutate croitorese din Chișinău. Bunicul meu era patronul unei retele de frizerii, la fel ca frații săi, care aveau asemenea localuri la Cluj și Iași. Frizeria bunicului era vizitată de cele mai cunoscute personalități ale epocii, inclusiv de deputații din Sfatul Țării.

Bunica Natalia cosea rochii de seară, de marchizet, costume populare. O parte din acestea se mai păstrează în cuferele familiei noastre, pe altele le admir în fotografii. Pasiunea pentru cusut, brodat și design vestimentar am moștenit-o de la bunica. Vedetă, fotografia ei e la loc de cinste în atelierul meu. Eu, ca și bunica, săi îmbrăcată doar în haine confectionate de mine. Doar încălțăminte mi-o procur.

— Știu că aveți un fiu, probabil băieții săi mai puțin interesat de lucrul manual...

— Oricît ar fi de straniu, dar băiatul meu știe deja să facă ornamente, să brodeze, știe să coasă la mașină.

— Probabil săi copii care își doresc să învețe lucrul manual...

— Sigur că săi, doar că-s puțini. E un lucru migălos și cere multă răbdare. O pot face la orele de educație tehnologică din cadrul programei școlare. Cine își dorește să cunoască mai multe, pot cere ajutorul bunicilor sau al bătrânelelor din sat. Acestea le vor învăța cu mult drag. Mi-aș dori să organizez ateliere de creație în școlile din Chișinău. Doritori de-ar fi.

— Cum să le altoim copiilor dragostea pentru portul popular?

— Prin exemplul propriu. Copilul face ceea ce vede la părinții și bunicii lui. Dar și prin participarea la expoziții și festivaluri.

— Au început să se organizeze festivalurile *Ia Mania, Ziua Universală a Iei...*

— Tare mult visam la asemenea festivaluri. Ideea de a organiza *Ia Mania* îi aparține jurnalistei Nata Albot. Sperăm că de la an la an o să aibă o amploare mai mare. Mi-aș dori un festival folcloric cu interpreți, cu artiștii care poartă costumele confectionate de mine. Doar că ei săi dețin prin toate colturile globului pămîntesc.

Pentru NOI – Iuliana SCHIRCA

Rubrică îngrijită de Ioan ALBU

DUMINICILE POSTULUI MARE

Fiecare Duminică din Post are două teme, două înțelesuri. Pe de o parte, fiecare aparține unei succesiuni în care ritmul și "dialectele" duhovnicești ale Postului sănătății sunt descoperite. Pe de altă parte, în cursul dezvoltării istorice a Bisericii aproape fiecare Duminică a Postului Mare a căptătat o a doua temă.

Astfel, în prima Duminică, Biserica prăznuiește Triumful Ortodoxiei pomenirea victoriei asupra iconoclastului și restabilirea cultului icoanelor în Constantinopol la anul 843. Legătura acestei prăznuiri cu Postul Mare este una pur istorică: prima "biruință a Ortodoxiei" a avut loc în această Duminică.

Același este adesea și despre prăznuirea, în cea de a doua Duminică din Postul Mare, a Sfântului Grigore Palama.

Osindirea detractorilor săi și apărarea învățăturilor sale de către Biserică în secolul al XIV-lea a fost aclamată ca a doua biruință a Ortodoxiei și, din acest motiv, prăznuirea sa anuală a fost rînduită pentru cea de a doua Duminică a Postului Mare.

Tema duminiciei a treia este aceea că în Crucea lui Hristos se găsește atât "puterea lui Dumnezeu", cât și "înțelepciunea lui Dumnezeu" pentru aceia care sănătății. În această duminică din mijlocul Postului Mare, Crucea este așezată în mijlocul bisericii nu numai pentru a le reaminti credincioșilor răscumpărarea lor de către Hristos și necesitatea ca ei să rămână angajați în eforturile lor de postire, ci și pentru a le aminti că: "cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine".

Mult mai "integrate" în Postul Paștelui sănătății pomenirile Sfântului Ioan Scărarul în cea de a patra Duminică și a Sfintei Maria Egipteanca în cea de a cincea Duminică. În amândouă, Biserica vede mesagerii ascetismului creștin, Sfântul Ioan exprimând rînduile ascetismului în scrierile sale, iar Sfânta Maria în viața sa. Pomenirea lor în timpul celei de-a doua jumătăți a Postului este în mod evident destinată să încurajeze și să inspire străduințele credincioșilor în ostenelile lor duhovnicești din timpul Postului.

CALENDAR CREȘTIN-ORTODOX APRILIE

- 6 Duminica V. Cuv. Maria Egipteanca.
- 7 BUNA VESTIRE.
- 13 INTRAREA DOMNULUI ÎN IERUSALIM.
- 20 ÎNVIEREA DOMNULUI. SFINTELE PAȘTI.
- 28 Paștile Blajinilor. Sf. Ap. Aristarh.

Rubrică susținută de Daniela CODREANU

ETICHETA LA TEATRU

Alegerea e simplă în cazul meu: dacă vreau să mă simt bine, merg la teatru. Recent am urmărit la Teatrul Național Mihai Eminescu piesele *Pomul vieții* de Dumitru Matcovschi și *Panică la Grand Hotel* după Ray Cooney. Spectacolele s-au jucat cu sala plină. Mulți tineri. Bunici cu nepoți. Cupluri de îndrăgostiți. Se pare că avem nevoie de frumos, emoție, cultură și educație.

De cîteva ori însă mi s-a întîmplat să "duc în spate" și dintr-acei care aveau nevoie de un ghid de conduită la teatru. Mi-era jenă pentru ei în fața actorilor de pe scenă: șiuaieau, rîdeau în hohote fără sens, vorbeau prostii, ignorau chiar și sugestiile observatorilor. Nodul în gît nu m-a părăsit toată seara.

De ești consumator de teatru sau intenționezi să-i prinzi gustul, dragă cititorule, îți propunem un set de reguli care te vor face să te simți în largul tău. Dacă teatrul la care mergi prestează serviciul rezervarea billetelor, asigură-te să prinzi vreun loc. Nu uita că punctualitatea vorbește despre educația cu care vîi de-acasă. Încearcă să ajungi cu 15-20 de minute înainte de ora stabilită în program. Astfel, vei reuși să treci pe la garderobă. Băiatul va ajuta mai întîi domnișoara, după care își va lăsa hainele lui. Dacă totuși ai întîrziat, este indicat să aștepți pauza pentru a-ți ocupa locul în sală, însă dacă ești sigur că te poți stăcurea fără zgromot și fără a deranja prea multă lume, poți încerca să ajungi la scaunul rezervat. Pe rîndul de scaune bărbatul va trece primul. Se trece cu față și nu cu spatele către spectatori, iar aceștia, din politețe, ar fi bine să se ridice. Vestimentația elegantă este cea indicată, dar, totuși, domnișoarelor, evitați pălăriile cu boruri mari, ținând cont de spectatorul din spatele vostru. Pentru a evita aglomerarea la intrare, urcă pe partea sfîngă și coboară pe partea dreaptă. Nu trece cu auzul intro-ul dinaintea spectacolului: deconectarea telefoanelor mobile, filmarea interzisă pe parcursul piesei de teatru.

Buna-creștere nu îți va permite să mănânci și să comentezi prestația artiștilor pe durata piesei în distribuție. Nu întinde picioarele sub scaunul din fața ta. Se poate întîmpla să îți vină tusea, strănutul – părăsește sala pînă te calmezi. Atenție, nu se fumează la teatru.

Actorii înțeleg dacă au ajuns la inimă voastră prin intermediul aplauzelor. Și al florilor. Acestea sănătății sunt binevenite la sfîrșitul fiecărui act. La final se permite aplaudarea în picioare. Marilor actori li se oferă flori, dar și celor care debuteză într-un rol central. Și, bineînțeles, este nepoliticos să părăsești sala înainte de sfîrșitul spectacolului.

Bunele maniere te vor ajuta să eviți situațiile stînjenești, să fii catalogat drept om cult și să te bucuri de o seară frumoasă printre oameni talentați.

Ilustrație: Alexandru DIMITROV

dată, apoi a treia oară și iată că nimerii în ceva moale. Apucai cu degetele, trăsei afară și căștai ochii de uimire.

— Mama, vino de vezu! o cheamă. Mama veni din odăia cealaltă și strigă înspremîntătoră:

— O, Doamne!

Era basmaua. Basmaua mama, cea mai veritabilă basma turcească.

Se apropie de sobă și îngeunche la părămint. Biata băsmăluță! Murdară, prăfuită, bojîtă! Mama o scutură cu putere, o netezi, dar... degreaba truda. Nu mai putea să-o folosească. Era tocătă numai găuri, arsă de cărbunii nestinși.

Privind-o, pe mama o părăsiră puterile. Se așeză jos, își îngropă față în basma și izbucni într-un holot de plâns nestăvilit.

— Ce-am făcut! Ce-am făcut! Marys, fetița mea, ce-am făcut, păcătoasa de mine?!

Și numic oîlceva, numai plins și strigăte desparate, neputincioase, înăbușite.

— Doamne sfinte, miluiește-mă! Îndură-te de mine! Parcă o văd cum, descoperindu-și fața și strîngînd basmaua la piept, mă trăgea lîngă ea, tremurînd, cu fața tocătă udă, îneccată în lacrimi și cenusă.

Dădu buzna nu știu de unde cățelul și începu să mă tragă de

cracii pantalonilor. Simții tot săngele zvîncindu-mi în țimpie.

— Piei, javră! strigai la el că mă tineea gura și-l plesnii o dată că, lăcu trei turnbe și se băgă, schelăldăind, sub păt.

Mama mă privi lung și printre lacrimi îmi zise:

— De ce-i mai bată, Jasio? Ce-i el de vină, prostul? Dă-i pace, e degeaba, să-să sfîrșit tot, nimic, nimic nu mai putem face.

Pe Marysia n-o mai înflui nicio dată. Mama cumpără din tîrg un material orit de frumos, cum n-am mai văzut de-ătunci, și îl dădu nămutușii să coasă o bluză și o fustă. Într-o duminică, tata se duse cu ele la Husiak, dar Marysia nu vră să primească nimic. Plinse mult, și sărătă tatei măniele pentru bunătatea lui, dar nu primi. Am avut de toate la voi și-am dus-o bine, zicea, dăr n-am stat mult și nu mi se cuvine nimic.

Cîțu anii cu trecut, Doamnel Deschid usă dulopului cel vechi și privesc înăuntru. În cuior atîrnă, neatinsă, frumoasa rochită verde cu trandafirași roșii. Rochita Marysiei.

— Rochita, strigă în negire, unde-i Marysia? Unde-i fata cu ochii cenusăi? Își mai aduce aminte oare că am lucrat-o drept hoață?

Apoi aștept, aștept... Niciodată n-am să primesc răspuns.

Și ochii mi se umplu de lacrimi.

Jan Bolesław OZOG

BASMAUA

Urmare din nr. 2, a. c.

— De ce-i mai bată, Jasio? Ce-i el de vină, prostul? Dă-i pace, e degeaba, să-să sfîrșit tot, nimic, nimic nu mai putem face.

Pe Marysia n-o mai înflui nicio dată. Mama cumpără din tîrg un material orit de frumos, cum n-am mai văzut de-ătunci, și îl dădu nămutușii să coasă o bluză și o fustă. Într-o duminică, tata se duse cu ele la Husiak, dar Marysia nu vră să primească nimic. Plinse mult, și sărătă tatei măniele pentru bunătatea lui, dar nu primi. Am avut de toate la voi și-am dus-o bine, zicea, dăr n-am stat mult și nu mi se cuvine nimic.

Cîțu anii cu trecut, Doamnel Deschid usă dulopului cel vechi și privesc înăuntru. În cuior atîrnă, neatinsă, frumoasa rochită verde cu trandafirași roșii. Rochita Marysiei.

— Rochita, strigă în negire, unde-i Marysia? Unde-i fata cu ochii cenusăi? Își mai aduce aminte oare că am lucrat-o drept hoață?

Apoi aștept, aștept... Niciodată n-am să primesc răspuns.

— Rochita, strigă în negire, unde-i Marysia? Unde-i fata cu ochii cenusăi? Își mai aduce aminte oare că am lucrat-o drept hoață?

Apoi aștept, aștept... Niciodată n-am să primesc răspuns.

— Rochita, strigă în negire, unde-i Marysia? Unde-i fata cu ochii cenusăi? Își mai aduce aminte oare că am lucrat-o drept hoață?

— Rochita, strigă în negire, unde-i Marysia? Unde-i fata cu ochii cenusăi? Își mai aduce aminte oare că am lucrat-o drept hoață?

— Rochita, strigă în negire, unde-i Marysia? Unde-i fata cu ochii cenusăi? Își mai aduce aminte oare că am lucrat-o drept hoață?

— Cu vremea începură să-l intereseze ba lemnisoarele din fața sobei, ba mătura răsturnată, fărăsul din colț și fiecare zdreanță. Tot ce vedea, apucă îndată cu dintii să facă fărime. S-a întimplat să cădă o dată căciula de pe masă. Cățelul – hăt! – și masacrul n-ar fi înfrizat dacă nu l-ar fi zărit mama, care, însăracind repede biciușca de lingă ușă, jartă și trase una pe spina. Cinele o luă la goană și cine să fie pînă unde s-ar fi dus, ducă n-ar fi înflinit încale sobă. Căzu în cenușar cu tot elanul fugii, stîrnind un nor de cenușă în odaie.

Cu una, cu alta, trecu februarie și curînd intrărâm în postul mare.

Totodată începu să se topească zăpadă pe câmp.

Se cunosc regulile din postul cel mare. N-ai voie să mărinici prea mult. Mama veghează că nu cumva să-i dea prin cap Marysiei să mărinice mai mult de trei ori pe zi.

Dar ziua, ce să-i faci, crește și intruna și nici treabă mai puțină nu era. Fata umbără buimacă și alătără ca peretele.

Eu îmi petrecem vremea în

vîntul pătului, cu ghidul la crucea Domnului și la izbăvirea sufletului. Mama scoate din fundul lăzii,

dă sub basmale și rochii, o carte

9 /

Sfîrșit

16 /

Marys, n-ai luat-o tu? N-ai plecat cumva la maică-tă cu ea și ai uitat s-o aduci? Spune drept, doar n-o să-ți tai capul.

— Of, Dumnezeule, ce-i fi având cu mine?! Fetei îi dădără lacrimi în ochi.

— Las-o în pace, interveni să le potolească tata. Dacă n-a luat-o, n-a luat-o. Altă basma n-ai? Ai pierdut-o pe undeva și ai s-o găsești, trebuie numai s-o căutăm mai bine. Doar n-avem hotă în casă.

— Așa o fi, mormâni mama cu

îndoielă și-si puse pe cap un șăluț negru.

Marysie îi tremurau mânile și se schimbătoată la față. Așezată pe marginea lavitei, privea cu teamă în ochii mamei și plingea. — Ce tot bocești? O repezi tata. Hai la arie să tocâm paie, că după masă avem treabă, trebuie să ne spădăm de păcate.

Plecară împreună, iar mama, punându-și broboadă pe umeri, rînji, înfuriată:

— Îmi pun capul că ea și luat-o. Kubă ne-a adus-o hoață în corsă. Luă de pe poliță mătăniile și ieși pe ușă.

Stăteam ca împletit, nu mă puteam dumeri cum de-i trece mămei prin cap asemenea gînduri... Se întoarse de la spovedanie după-amiază. Pe sub secră, după ce tata pomii cu Maryika la biserică, săcăsi curețe și ei sufletul, mai căută o dată și intr-o odată și-n cedalită. Dar și acumă, tot degeaba. Fără îndoială că, de n-ar fi fost teamă de alte păcate, ar fi blestemat lumea întreagă. Așa, oță slab și zise numai:

— E îsprava ei, încăpăținată, sănt sigură !

— Mamă, începu eu s-o liniștesc. Doar Maryska s-a dus la spovedanie. Înțeleg, dacă ar fi luat-o și-ar dă-o măcar acum îna-

șteptăm pînă miine.

Basma nu se găsi însă nici a doua zi, de joia mare. Maryska se întoarse de la biserică, veni și tată, dar basmaua tot nu ieși la iveală. Și treburui erau cu nemiliuță, aşa cum se adună de obicei încante de sărbători. Uitărăm întimplarea, numai mama privea bănuitor la fată de cîte ori o vedea întrînd în casă; nu-i spunea însă nici o vorbă.

Seară, cînd slujnică plecă încă o dată să se roage la biserică, mama izbuinți fără veste:

— Am dat două grămeze de ouă pe basma. N-am s-o iert. Auzind-o, tata strigă:

— Nu mină pe Dumnezeu.

— Cum l-aș mină? Basmaua a dispărut dumincă. Știi doar că în ziua aceea Maryska s-a dus la maică-să. Sunt sigură că a luat-o cu ea. Sună poate tu i-ci dat-o.

Tata sări de pe scaun și izbi cu pumnul în masă.

— Nu-ți tace gura, ai? De n-am fi în joia mare, tj.-aș arăta eu. Mama începu să rîdă în batjocură. Ce-o fi vrut să însemne rîsul ei, nu știu. Tata își luă căciula de pe masă, o îndesă tare în cap și ieși fără o vorbă.

Maryika plingea mereu prin colțuri. Nu în casă, nu. În casă se temea, mama și oruncă o arsemenea uitătură, încit nu îndrăznea să

Fugise în timpul nopții la maică-să.

Illustratie: Adrian MORARU

În Duminica Florilor mama se duse la biserică, la slujba de dimineată. Se întoarse acasă înghețată și înșisind.

— Mă docare capul, se plinse ea și mă mai chinuie rău și măseaua.

Își scoase broboada, apoi și basmaua de pe cap, pe care o aruncă pe marginea legămăului. Era o basma turcească, cu înflorituri care mai de care mai frumoase, își înfășură capul și gîlțul cu un fulgar gros și se aşeză gemind lingă sobă.

— Dacă ești bolnavă, ce-ai căutat la biserică? începu tata să-o mustre. La vorbele acesea, Maryska turnă coleasa din cruce și lăptă și începuri să mîncăm.

În timpul mesei, fata întrebă încet, cu sfială:

— Mi-ai să da voie, sătăpină, să mă duc acasă?

— Acasă? se miră înfricoșată mama. Dar ce să înțämpă?

— Nu s-a înțämpat nimic, dar n-am mai fost demult pe acasă. Stiu eu? Poate o fi careva bolnav. Mi-aș aduce și o cămașă curată, de sărbători.

— Îți cumpăr eu, îți cumpăr una nouă îndată după sărbători. Tă-să făcut dor de-acolo?

— Ei, vai, la ce vă gîndi! zise ai vreau drăguț pe-acolo?

— Nu-mi stă fata și se înroși toată. Nu-mi stă mie capula de-aștea.

— Ei, atunci du-te, o să scoaramă si se înroși de tine.

— Pînă diseară mă întorc.

Tata începuse să bărbierească în față oglinzi. Plin tot de săpun, nu putu să zică nimic, dădu numai din cap și zîmbi.

Bucuroasă că a ners totul așa de ușor, fata își adună în grabă lucrăsoarele și, cât ai clipi, n-o mai văzui.

După plecarea ei, pe mama o cuprinseră deodată bănuielile, începu să umble mînoiasă pe lingă sobă.

— Să dus și uite că treabă avem. Ce i-o fi venit să plece?

Doar așa, ca să se plingă mai căsi! Tata lăsă oglinda și zise de-a dreptul:

— Si daccă s-ar plinge, n-ar avea de ce? Cum te portă tu cu ea?

— Cum mă port cu ea.. zîmbi mama ironic. Da' ce, îi iubita mea? Face treabă atât că este de făcut. S-o jin pe degeaba?

— Nici iubita mea nu-i, dar tu te-ai cuconit așa, că mai bine să nu mai vorbim.

— Ascultă, să nu mă bată la cap și nici să te gîndești că am să mă duc la tîrg să-i cumpăr boarte proastei ăleia. Tu ai ales-o, cumpără și coase-i tu. Pe mine nu mă privește.

— Drac ești, nu muiere! strigă tata, pierzîndu-și cumpărul. Briciul îi tremura în mînd.

— Da, ai și început cu dracu... mormăi mama și își luă un aer de mucenică. De mult vrei tu să mă vezi în groapă.

— Da, da, am auzit asta de o vintele acesea; mereu se uită pe fereastră, frîngîndu-și mînile de nerăbdare.

— Nu-i oare vremea să merg, Kubă?

— Du-te tu, o să merg și eu după masa.

— Bărbătii, mereu în coadă. Vă vine vremea, păcătoși bătrâni!..

bombăni ea, spălîndu-și mînile

cît sănătatea de nevinovată! Vedeti cum mă chinuiește păcatosul ăsta? Stiam că nu-i a bună. Îmi luai căciula și o zbughi afără în curte. Boala mea nu ținu mult. Stătea în pat, bea mereu ceci de tei și-si încărcea gîltul cu sare fierbințe, în primele zile din săptămîna mare, mai tușea încă, dor miercuri se înzdrăveni și începu să umble prin casă.

Mi-amintesc bine ziua aceea. Dis-de-dimineată porniseră credincioșii spre biserică. Se mai însemnase: drumul, uscat, cană palmă și străjuit de sălcii, era înțesat de oameni cu cizme lustruite, vorbind cu glas tare și gesticulind întrunc, așa cum se face o doar pe an, la spovedanie. Mai știi, poate cu gălăgăia asta voiau să-si înăbușe glasul conștiinței care, peste cîteva clipe urmă să stea în fața sfintei judecăți.

— Oho, ce de-a lume! îl cuzzii pe tata, care se uită pe fereastră, potrivindu-și mustață. Mai mult muier.

— Trei preoți ou venit să asculte, intră în vorbă Maryska, călind la repezecă cartofii pentru porci.

— Or fi din Trzebosia, din Wysoka, din Sokolow...

O văzui pe mama pălind la curte, vîntele acesea; mereu se uită pe fereastră, frîngîndu-și mînile de nerăbdare.

— Nu, sătăpină? Cum aș înțelege la ea:

— Ce te tot învîrti! Ajută-mi să găseșc!

Fata privi la ea nehotărâtă și răstoacne cartofii uzi într-o dală de tuci.

Văzînd-o, mama începu să strige la ea:

— Fata privi la ea nehotărâtă și vră să zică ceva, dar mama strigă iar:

— Sau poate ai luat-o tu?

— Nu, sătăpină? Cum aș înțelege la ea:

— Nu-i oare vremea să merg, Kubă?

— Du-te tu, o să merg și eu după masa.

— Bărbătii, mereu în coadă. Vă vine vremea, păcătoși bătrâni!..

bombăni ea, spălîndu-și mînile

Apoi, se duse dincolo să se schimbe. Nu trebu mult să o auzîram strigând de după usă. — Unde mi-o fi basmaua? Am căutat-o peste tot, să în ladă, dar parcă a îngrijit-o pămîntul. Năști căciula și o zbughi afără în curte. Boala mea nu ținu mult. Stătea în pat, bea mereu ceci de tei și-si încărcea gîltul cu sare fierbințe, în primele zile din săptămîna mare, mai tușea încă, dor miercuri se înzdrăveni și începu să umble prin casă.

— Isuse, Sfîntă Fecioară, vedetă cît sănătatea de nevinovată! Vedeti cum mă chinuiește păcatosul ăsta? Stiam că nu-i a bună. Îmi luai căciula și o zbughi afără în curte. Boala mea nu ținu mult. Stătea în pat, bea mereu ceci de tei și-si încărcea gîltul cu sare fierbințe, în primele zile din săptămîna mare, mai tușea încă, dor miercuri se înzdrăveni și începu să umble prin casă.

— Care basmă? Îndrăznii eu să intreb.

— Cum, care? Aia turcească. Doar mi-am pus-o duminica trecută.

— O fi undeva pe-acăi.

— Ieși din odăie cu ochii scăpăriind și începu să răvășească lumană ironic. Da' ce, îi iubita mea?

— N-o fi cumva în leagăn? Într-o trebă tata. Ai aruncat-o duminică în leagân.

— Asă-i, își aminti ea. Alergă la micul Jozio și, încet, fiindcă dormea, scotoci sub pernă și în jurul lui.

Degeaba. Maryska se ridică și începu să răstoacne cartofii uzi într-o dală de tuci.

Văzînd-o, mama începu să strige la ea:

— Ce te tot învîrti! Ajută-mi să găseșc!

Fata privi la ea nehotărâtă și vră să zică ceva, dar mama strigă iar:

— Sau poate ai luat-o tu?

— Nu, sătăpină? Cum aș înțelege la ea:

— Nu-i oare vremea să merg, Kubă?

— Du-te tu, o să merg și eu după masa.

— Bărbătii, mereu în coadă. Vă vine vremea, păcătoși bătrâni!..

bombăni ea, spălîndu-și mînile

în găleată.

Rubrică susținută de Adrian DOLGHI, doctor în istorie

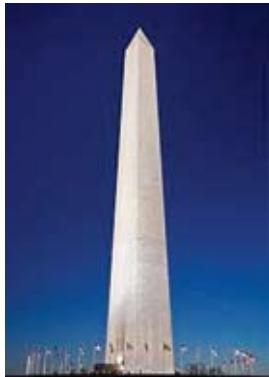
HISTORIA EST MAGISTRA VITAE

ETAPA a VI-a

1. Demonstrează relația de cauzalitate dintre politica colonială a țarismului și situația social-economică a Basarabiei în secolul al XIX-lea.

2. Apreciază prin trei argumente rolul istoric al personalității lui Grigore Gafencu.

3. Recunoaște monumentul arhitectural din imaginea alăturată.

Cu această etapă încheiem ediția curentă a concursului *Historia est magistra vitae*. Așteptăm răspunsurile timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Succes.

Răspunsurile corecte la etapa a III-a:

1. Cauze: 1) Criza agricolă de supraproducție, însotită de scăderea prețurilor și a veniturilor, criza de suprainvestiții speculative, criza financiară au avut consecințe grave: închiderea în masă a întreprinderilor, inflația, falimentul băncilor, șomajul, în masă, scăderea nivelului de trai; 2) Eșecul administrației republicane conduse H. Hoover, atașat de individualismul și liberalismul clasic, care a refuzat intervenția directă a Guvernului în economie în condițiile agravării crizei au determinat victoria partidului democrat în frunte cu Fr. D. Roosevelt.

Consecințe: 1) Politica marilor investiții publice practicată din 1933 a ameliorat infrastructura țării și a condus la creșterea productivității cu 22%; SUA devine prima putere industrială și asigură o treime din producția totală; 2) Redarea speranței refacerii economice și repornirea motorului economic blocat; părăsirea liberalismului clasic și introducerea unor instrumente mai eficiente; preocuparea pentru protecția socială; deplasarea centrului motor al economiei americane de la Wall Street la Washington, dezvoltarea puterii prezidențiale.

2. Constantin Mavrocordat – domn al Țării Românești de șase ori: septembrie 1730 – octombrie 1730; 24 octombrie 1731 – 16 aprilie 1733; 27 noiembrie 1735 – septembrie 1741; iulie 1744 – aprilie 1748;

c. 20 februarie 1756 – 7 septembrie 1758 și 11 iunie 1761 – martie 1763; Domn al Țării Moldovei, patru termene: 15 aprilie 1733 – 26 noiembrie 1735; septembrie 1741 – 30 iulie 1743; februarie 1748 – august 1749 și 28 iunie 1769 – 14 decembrie 1769. Politica internă a fost promovată prin metode caracteristice absolutismului luminat, cu efect modernizator.

Politica de reforme este continuată în a treia domnie în Țara Românească, apoi în Țara Moldovei. La 7 februarie 1741 emite un hrisov care prevedea un program de reforme în domeniile: administrativ, juridic, fiscal, agrar. Desființează unele impozite indirekte, ca "văcăritul" și al cuniței (impozit pe cai) "pogonăritul" și introduce o taxă generală de 10 lei pe an, plătită în 4 "sferturi".

Emite hrisovul de eliberare din serbie din 1746 și dă țăranilor dreptul să se mute de pe o moșie pe alta, răscumpărându-și libertatea cu 10 taleri, plătiți boierului respectiv.

3. Mănăstirea Probota (după denumirea veche Mănăstirea Pobrata) este o mănăstire ortodoxă din România, construită în anul 1530 în satul Probota (care aparține în prezent de orașul Dolhasca din județul Suceava) de către domnitorul Petru Rareș.

Rezultatele etapei a III-a:

Cite 30 de puncte (15;10,5) au acumulat: Silvia NACU, Silvia ISTRATI, Văsieni, Ialoveni; Maria BABCENCO, Mihaela NECRUȚU, Cuhureștii de Jos, Florești; Elena PORUBIN, Dubăsari, Holercani; Maria VATAMANU, Daniela COSTIN, Elizaveta GALCHINA, Hincești; Mihai-Adrian IOVU, Chișinău, Liceul Teoretic Orizont; Felicia SÎRBU, Holercani, Dubăsari; Veronica ROȘCA, Colibași, Cahul; Mihaela STICEA, Cobani, Glodeni.

29 de puncte (14;10;5): Mihaela DODI, Susleni, Orhei; Irina GRIB, Hincești.

28 de puncte (13;10;5): Maria JARDAN, Lozova, Strășeni.

25 de puncte (15;10;0): Ana PLAMADEALA, Văsieni, Ialoveni.

24 de puncte (14;10;0): Natalia POCIUMBAN, Cobani, Glodeni; Ionela BÎRDAN, Lozova, Strășeni.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat cel puțin cîte 24 de puncte. La bilanțul general însă vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

RUGĂCIUNE

Doamne Sfinte, Luminate,
Varsă-Ți marea bunătate
Peste noi, ai Tăi copii
În putere ne-ntărește
De greșeli Tu ne ferește
Sprijin veșnic să ne fii. Amin.

Otilia CAZIMIR

DIN FUGĂ

Se scaldă soarele în iaz,...
Un măr sucit de bătrînețe
Aruncă-n tren cu mere pădurete
Și-un cîrd de giște albe face haz.

S-abat la geam priveliști iuți
De cărti poștale colorate
Și-un deal vărgat se scarpină pe spate
Cu plugul tras de doi căluți...

ÎN CĂUTAREA INVENTATORULUI

Drăguți, iubitori și prietenoși, delfinii sunt considerați cele mai blînde creațuri care trăiesc în oceane. În realitate însă aceștia nu sunt atât de inofensiivi precum par. Aceasta este concluzia savanților de la Universitatea Sf. Andrews, Australia, care au constatat, în urma unei cercetări realizate pe o perioadă de șase ani că delfinii sunt chiar agresivi.

Datele cercetării mai arată că aceste mamifere au obiceiul să izoleze și apoi să ucidă alte vietări mai mici care trăiesc în același habitat cu al lor. Mai mult, masculii trec prin bătălii săngeroase pentru a-și dovedi supremacia. Aceste descoperiri răstoarnă tot ce se știa pînă în prezent despre delfini, considerați la fel de inteligenți precum oamenii. Pînă la datele cercetării prezentate mai sus se mai știa că aceste mamifere subacvatice se hrănesc, în special, în cursul nopții cu pești și calmar, fiind niște "vînători" foarte buni, iar pe durata întregii lor vieți ei nu-și pierd nici un dintă.

Inainte de apariția ochelarilor, care se presupune că a avut loc între anii 1260 și 1290, călugării utilizau așa-numitele "pietre de citit" aşezate pe manuscrise ca niște lupe. Sticlarii venețieni făceau sticlă pentru pietrele de citit, apoi le montau în rame pentru a putea fi ținute la ochi în loc de a fi aşezate pe documentele de citit.

Nu se știe cine a inventat ochelarii, însă primele reprezentări artistice au fost realizate de Tommaso da Modena în 1352. Acesta a pictat o serie de fresce reprezentând doi frați care citeau. Unul dintre acestia folosea o lupă, iar celălalt avea lentilele prinse pe nas. Însă în 1730, opticianul Edward Scarlett a avut primul ideea de a atașa două părți rigide care să stea fixate pe urechi. Acești ochelari s-au răspândit foarte repede. Însă la întrebarea *cine a inventat ochelarii?* nu a răspuns nimeni.

Exista în templul lui Jupiter din Frigia un car cu care intrase în capitală plugarul Gordius, devenit rege. La carul acesta simplu, nodul care legă jugul de oîște era atât de meșteșugit făcut, încît nu i se puteau descoperi capetele. Un oracol prevestise că cine va izbuti să desfăcă acest nod (numit mai tîrziu gordian, fiindcă era de la carul lui Gordius), acela va deveni stăpinul împăratiei asiatici.

Ajungînd în Frigia cu trupele sale, Alexandru Macedon, care tocmai înainta spre Asia, află de oracol. Si, întrucît visa să cucerească această împăratie, încercă să dezlege nodul: o dată, de două ori, de trei ori. Nereușind, a scos paloșul și... a tăiat nodul. Soluția, găsită de Alexandru spre a descurca problema nodului gordian, a dat naștere expresiei care de atunci i-a ajutat pe mulți sădezlege prin ea nu nodul, ci modul de a ieși dintr-o situație dificilă și încîlcită, adică o rezolvare logică, curajoasă și rapidă.

Eudochia PAVEL

ARICIUL LUI NECULĂIȚĂ

Ptiva de lemn de după şopron prinsese să se micşoreze. Iarna fusese grea, ca orice iarnă. Privind cu îngrijorare acea stivă de lemn care scăzuse mult, Neculăiță s-a lăsat în patru labe, să numere lemnele rămase, de jos în sus. Încă nu apucă să le numere, că desluși, într-un cotlon, între două trunchiuri, ceva rotund ca o minge. Și clipind de câteva ori, să se încredințeze că nu visează și nici nu i se pare, spre marea lui mirare și bucurie recunoscu, în mingea aceea, nici mai mult, nici mai puțin decât... un arici!

Arici în toată regula. Cu țepi, botișor ascuțit, ochi mărunti ca mărgelele și negri, îngîrjit de iarna lungă prin care trecuse. Ronțăia un cotor de măr. Fiindcă — pasămite — nu-l observase pe Neculăiță și se credea singur...

Așadar, băiatul tăcu chitic să nu-l speerie. "Vasăzică, arici locuiești dumneata?!" gîndi Neculăiță, fără să sufle o vorbă.

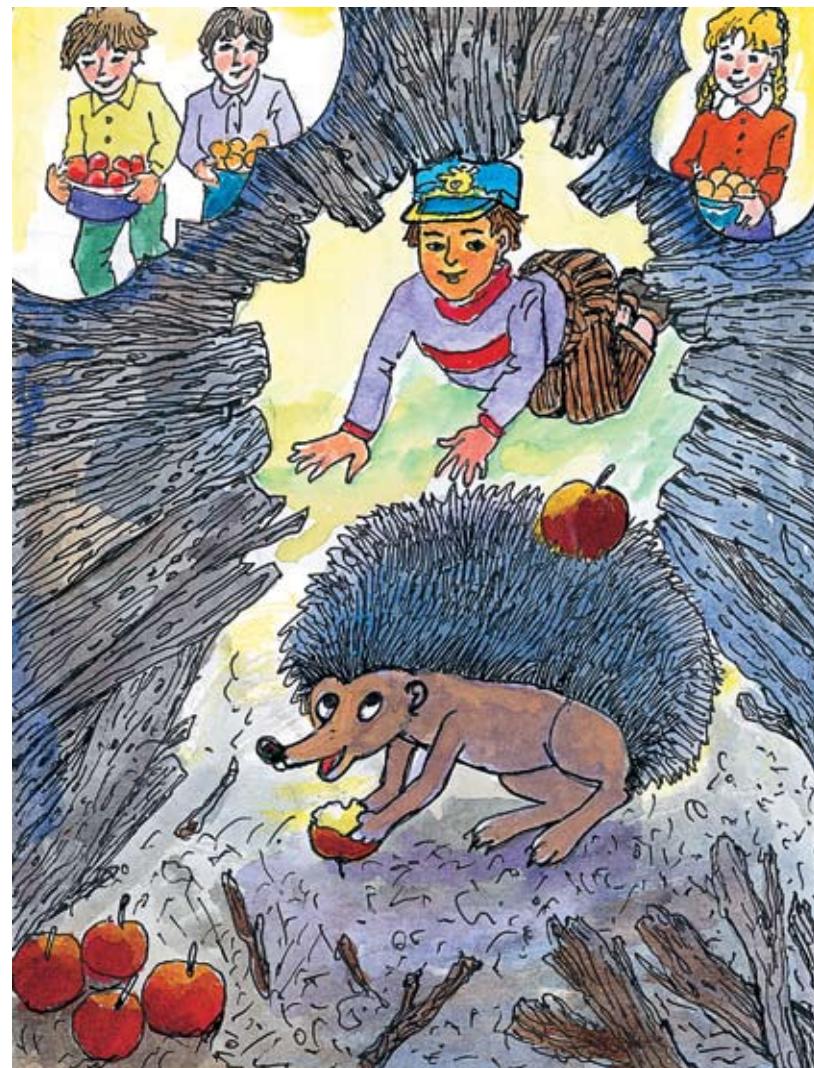
Nu se sătura să-l privească. De mult își dorise un arici! Auzise tot felul de minunătii în legătură cu țepii, şiretlicurile și icsusința lui.

Ariciul mînca încetișor, cuviincios, de parcă s-ar fi aflat la o masă cu oaspeți vestiți, față de care se cuvenea să fie binecrescut. Se necăji un pic cu simburii mărului pe care nu-i putu sparge în dinți. Dar nici să-i arunce nu se îndura. Să-i fi înghițit cu totul? Neculăiță nu se putu dumiri.

Însă i se obișnui vederea cu semiîntunericul din cotlonul de sub stiva de lemn și băiatul văzu încă un măr, roșu pe o parte și galben pe alta. Nu-i fu greu să recunoască soiul de mere din ograda lor (unele căzute pe jos de viermănoase), din colțul cel mai îndepărtat de lîngă gardul dinspre moș Ilarie.

"Bine, bine, gîndi Neculăiță, cum să fi cărat ariciul, merele, atîta cale?"

Înainte de a găsi un răspuns, ariciul, care terminase de mîncat cotorul cu totul, se învîrti pe loc, își dezmorți piciorușele pe rînd (că prea locuia la îngheșuală!) și — ce s-o fi petrecut în mintea lui, Neculăiță n-a aflat — mută mărul rămas, nițeluș mai în adînc și mai la adăpost. Cum? Nemaipomenit! Cu ajutorul țepilor lui de arici deștept. Pe care le înfipse în măr, fără greutate. (Ce ascuțite trebuie să fi fost!) și după ce ascunse mărul, își vîrî botul,

frumușel, la căldura ghemului său, pe urmă adormi liniștit și îndestulat.

Neculăiță mai stătu un pic, apoi se ridică tiptil, îndepărțîndu-se, pînă socotă că se află destul de departe să-și poată striga bucuria în gura mare... Si, uite aşa, află tot satul despre ariciul lui.

Un arici norocos! Fiindcă i s-au adus de către copii destule mere, lăsate în preajmă, să-i ajungă pînă la primăvară, cînd dumnealui avea să o pornească pe cîmp după furnici, gîze și alte bucate mai pe plac.

Din stiva cu ariciul n-a mai luat nimeni lemn, ca să nu-i strice culcușul. Pentru că toți, absolut toți, și mic, și mare, au prins milă și dragoste de ariciul lui Neculăiță. Și apoi — era cumva puțin lucru să ai un arici?!

Ilustrații: Aurel GUȚU

NU SERVES!

Urmare din nr. 2, a. c.

*J*ncurajările sale au fost bine-venite pentru mine căci, la drept vorbind, din cînd în cînd îmi reveneau în minte motivele pe care le invocase cu doi ani în urmă, într-o discuție din hotelul londonez de pe Sloane Street, *în timp ce ne serveam tradiționalul ceai cu scones*, încercînd să mă împiedice să intru în politică activă” (p. 445 - 446). Normal ar fi fost să se traducă aşa: *în timp ce beam tradiționalul ceai sau în timp ce ni se servea tradiționalul ceai*. O carte specializată apărută la aceeași editură (Adina Dragomirescu, Alexandru Nicolae, *101 greșeli de lexic și de semantică*, Humanitas, 2011) constată epidemia de erori legate de acest verb, fenomenul avînd tendința expresă de a se extinde: “*Succesul de care se bucură a servi poate fi pus pe seama faptului că, față de verbele pe care le înlocuiesc, a mîncă și a bea, e simțit drept mai politicos, fiind deci folosit pe scară largă de chelneri. În aproape orice restaurant, clientii sănt întrebați «ce servîți?», «mai servîți?», «servîți desert?» și li se urează «să servîți cu plăcere!».* Pe lîngă acest criteriu funcțional-stilistic, a servi se justifică și semantic: nu există un verb care să se folosească generic, pentru a mîncă și a bea la un loc. *Nu trebuie să înțelegem din asta că a servi este corect folosit în contextele menționate* (aici și mai sus subl. mele – e.l.) sau că este circumscris limbajului chelnerilor. A servi este de multă vreme la modă, indiferent de registrul stilistic” (p. 115). După care autori dău o serie de citate din mass-media (ziare, radio, TV etc.) cu exemple în care verbul este folosit incorrect. Cum se vede, îndrumarul pentru ospătari (apărut acum două decenii, vezi mai sus) n-a folosit la nimic, uzul luînd-o încantea recomandărilor!...

Din concluzia resemnată a celor doi autori, înțelegem că e nasol de tot și că nu prea sănse că vorbitorii s-o ia pe drumul cel drept, atunci cînd pronunță sau scriu verbul buclucaș. Dictionarele, se pare, s-au conformat și ele gramaticii din stradă și fixează forma eronată, dar cu o avertizare: “popular și impropriu”.

Fenomenul nu e combătut de azi sau de ieri. Încă în anii '70 ai secolului trecut, N. Steinhardt scria un amplu articol în *România literară*, pe care îl intitula-se ironic *Nu servîți o prăjitură?* Îl citez, evident fragmentar, și pentru expresivitatea nervos-ludică a celui care a scris *Jurnalul fericirii*: “Au trecut din circulația periferică sporadică în cea obștească și centrală cîteva expresii cu totul străine de spiritul limbii române, precum și de simțul lingvistic comun. Întrată în cîteva ani de curente încît urechile noastre nu le mai percep dureros, luîndu-le de nu drept bune, cel puțin drept iremediabile și ireversibile. S-au adaptat, bietele, au trecut prin operația zisă de acomodare, iar facultățile noastre receptive s-au tocit.

E totuși, bine să enumărăm cîteva din ele (mai strigătoare, la cer) spre alarmă, pentru că deși e foarte puțin probabil să ne putem descotorosi de ele,

măcar să le identificăm și tratăm ca vrăjmașe în speranța că le vom zăgăzui proliferarea”.

În continuare, N. Steinhardt se referă la „folosirea verbului a servi (la dicateza activă) cu înțeles de a gusta, a lua din bucate, a pune un aliment pe farfurie spre a-l mîncă ori a duce un pahar la gură. Dar verbul a servi, la dicateza activă, are în românește sensul (– și numai pe acesta –) de a servi pe altul: ospătarul îl servește pe mușteriu, gazda își servește musafirii. Mușteriul și musafirii, ei, se servesc, pentru ei verbul se conjugă neapărat la reflexiv, numai și numai la reflexiv.

Cînd aud că mi se spune servîți ori servește, eu degrabă înțeleg că mi se cere și să ridica în picioare, a-mi petrece un șerbet alb pe brațul stîng, și să fac ocolul mesei, îmbiind oaspeții să se servească și să mânânce. Și impulsul care mă stăpînește, de a proceda efectiv astfel, nu-i deloc extravagant, e perfect conform cu ceea ce mi s-a spus, dă întru totul ascultare ordinului primit. Servîți, mi s-a poruncit. Ce altceva pot face? Servesc. (Ordinul se execută, nu se discută.) A! de mi s-ar fi agrăit: servește-te, știam ce se cade să fac! De știut, vai, știu și cînd îmi este (din ce în ce mai des) dat să aud: servîți, vă rog: mă înfior, strîngînd pumnii, scrîșnesc discret din dinți și mă servesc, nu fără a ofta”.

Dacă admitem totuși că dicționarele vor ceda și vor adopta (ca de altădată ori pînă acum!) verbul deja fără precizarea “popular și impropriu”, atunci riscăm să nu ne prea înțelegem. Citiți, vă rog, exemplul care urmează: “Această țestoasă e cea mai cunoscută din Mauritania. Ea urmă să fie servită la o masă”. Am auzit expresia la TVM 1 (21 martie 2013, ora 12:50) și n-am înțeles bine cine va mîncă pe cine. Dacă interpretăm corect verbul, atunci broasca-țestoasă trebuie să fie servită cu ceva hrana de către cineva. Dacă adoptăm forma greșită, atunci bietul amfibian urma să fie „consumat” la masa respectivă (se spune că țestocasele au o carne delicioasă!). Dvs. ce credeți?

Cu puțină atenție, căți puteau constata că mass-media e plină de asemenea situații echivoce: cine pe cine? Verbul a devenit deja proverbial în acest sens și te uimește deja nu atât eroarea, cât cazurile cînd a servi e abordat corect.

Cred totuși că trebuie să “tratăm cu vrăjmășie” eroarea, aşa cum ne sfătuia N. Steinhardt, cu un citat din care voi încheia aceste note: “Zicînd (...) servîți în loc de luîti, te asemeni omului surprins despuiat care și-ar căuta salvarea punîndu-și un țilindru pe cap. Secretul vorbirii? Cinstea! Coana Chiriță și madam Piscopescu stau la pîndă și-s mereu gata să se furîzeze pe usă dacă o lăsăm întredeschisă”.

Eugen LUNGU

Rubrică susținută de Tamara PLĂMĂDEALĂ,
avocat parlamentar pentru protecția drepturilor copilului

APRECIEM ANGAJAREA TA

*A*m 16 ani. În vacanța de vară am încercat de nenumărate ori să mă angajez undeva în calitate de vînzător de înghețată, hamal în construcții, însă nimeni nu a vrut să mă primească, motivând că n-am atins majoratul. N-am atins majoratul, dar eu sănătos decât unii de 20 de ani. Apoi e mai bine să tai frunze la cîini trei luni ori să aduc un folos societății, iar eu, care provin dintr-o familie cam sărăcuță, să cîștig și un ban? De ce nimeni nu vrea să mă angajeze?

Iurie STEVR
Chișinău

*D*ragă Iurie, ne pare rău să aflăm că angajatorii nu cunosc prevederile legale referitoare la angajarea în cîmpul muncii a copiilor, fiindcă de la 16 ani copilul poate fi angajat la anumite munci ușoare cu durata programului pînă la 4 ore pe zi. Apreciez faptul că dorești să te angajezi în cîmpul muncii pentru a îmbunătăți situația financiară a familiei. Noi îți recomandăm să apelezai la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, pagina web www.anofm.md sau la Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă din circumscripția teritorială.

De asemenea, în caz de nerespectare a prevederilor legale de către angajatori, ești în drept să sesizezi inspecția muncii, pentru detalii accesează www.inspectiamuncii.md.

Nota redacției: Dacă aveți întrebări ce țin de drepturile voastre, scrieți-ne pe adresa revistei NOI.

abonament

SCARA SPRE CER – TREI ANI DE APARIȚIE

*J*n anul 2011 a fost fondată publicația pentru copii și adolescenți *Scara spre Cer*, ediție color, cu apariție lunară, care, iată, a încheiat trei ani de existență.

Prin *Scara spre Cer*, dorim să împărtăsim copiilor și tinerilor din patrimoniul spiritual din care ne tragem cu totii seva. Totodată, sperăm să trezim sufletele de copii din creștinii adulți. Astfel, să redevenim trăitori "pe viu" ai credinței și tradițiilor neamului nostru.

Cititorii săi invitați la mai multe concursuri cu premii, care se acordă după apariția fiecărui număr al revistei.

Nu ratați șansa de a vă abona la revista *Scara spre Cer*.

Prețul lunar – 6 lei. Indicele poștal – PM 22119. Pagina electronică: scara.md. Abonamentele pot fi perfectate începînd cu orice lună a anului.

Rubrică susținută de Constantin OLTEANU

CITIUS, ALTIUS, FORTIUS!

*C*ontinuăm concursul cu întrebările următoarei etape. Primele trei etape ne-au arătat că sunteți deștepti, bine pregătiți și că nu vă scapă nimic din ceea ce se întâmplă în lumea sportului. Este nevoie doar de perseverență, de participare și premiile puse la bătaie vor fi mai aproape de voi. Și încă ceva – ceea mai mare parte a premiilor anunțate sunt deja "pe poliță" revistei NOI.

ETAPA a V-a

1. Alegeți obiectul folosit de Nicolae Juravski, Președintele Comitetului Național Olimpic, în activitatea sa sportivă – bicicleta, floretă, vîslă. (5 puncte)

2. Cine a fost desemnat cel mai bun fotbalist al anului 2013 din lume? (4 puncte)

3. Care este postul pe care joacă fotbalistul român Vlad Chiricheș la formația Tottenham? (3 puncte)

Așteptăm răspunsurile timp de 20 de zile din data apariției revistei.

Răspunsurile corecte la etapa a II-a:

1. În ediția 2012 - 2013 Sheriff Tiraspol a acumulat 80 de puncte.

2. Jocurile Olimpice, ediția 2014, s-au desfășurat la Soci.

3. David Moyes.

Rezultatele etapei a II-a:

Iată și numele celor care au acumulat maximum de puncte (12 puncte), ceea ce înseamnă că toate cele trei răspunsuri au fost corecte:

Daniel CEBOTARI, Orhei; Cristian MARDARE, Cahul; Elena PORUBIN, Inga SÎRBU, Holercani, Dubăsari; Mihaela DODI, Susleni, Orhei; Mihaela STICEA, Cobani, Glodeni; Mihai AFANASII, Zimbreni, Ialoveni.

Răspunsuri care au fost evaluate cu cîte 7 puncte: Dumitrița UNGUREANU, Voinescu, Hîncești.

Vă dorim succese și așteptăm cît mai multe răspunsuri corecte.

CHANNING TATUM

Numele său real este Channing Matthew Tatum. S-a născut la 26 aprilie 1980 în orașul Cullman, lîngă Alabama, USA. Channing Tatum, sau Chan, cum îi spun prietenii, a fost un adolescent rebel și plin de energie. De aceea părinții au încercat să-i îndrepte atenția spre sporturi în care să-și consume energia. În clasa a IX-a a fost trimis la școală militară. Aici Chan și-a descoperit pasiunea pentru fotbal, care i-a dat speranța că într-o bună zi va cîștiga o bursă școlară în atletism. Scopul lui Channing a fost atins – în ultimul an de liceu a primit bursa mult dorită la o școală din Virginia de Vest.

Channing Tatum a cunoscut celebritatea într-un timp foarte scurt, transformîndu-se dintr-un simplu fotomodel într-un talentat actor expert în artele martiale.

Și-a început cariera actoricească în 2004, apărînd într-un episod dintr-un serial de televiziune. Primul său rol a fost în filmul *Coach Carter* din 2005, interpretînd personajul lui Jason Lyle, un jucător de baschet, alături de Samuel L. Jackson. În anul 2006, Tatum a jucat în *Step Up*, rolul unui dansator rebel de hip-hop, a cărui

parteneră este o balerină aflată în formare profesională, interpretată de actrița Jenna Dewan. Actorul s-a mai produs în *Battle in Seattle* (2007), în drama *A Guide to Recognizing Your Saints*, *Stop-Loss* (2008), *Fighting* (2009), *Public Enemies* (2009) și *G. I.: The Rise of Cobra* (2009).

Anul acesta pe lîngă *G. I. Joe: Retaliation*, starul va lansa *Foxcatcher*, o dramă în care joacă alături de Steve Carell și Mark Ruffalo și *White House Down*, un film de acțiune în care Channing trebuie să-l salveze pe președintele SUA (Jamie Foxx).

Filmul *Magic Mike* a fost inspirat din propria viață și este momentan, în opinia criticilor, cel mai bun film al carierei sale. Noi aşteptăm și alte roluri la fel de bune.

În iulie 2009 Channing și-a unit destinul cu logodnică sa, actrița Jenna Dewan, alături de care a jucat în filmul *Step Up*. Iar anul trecut în luna mai în familia lor a apărut micuța Everly.

Ana BRADU

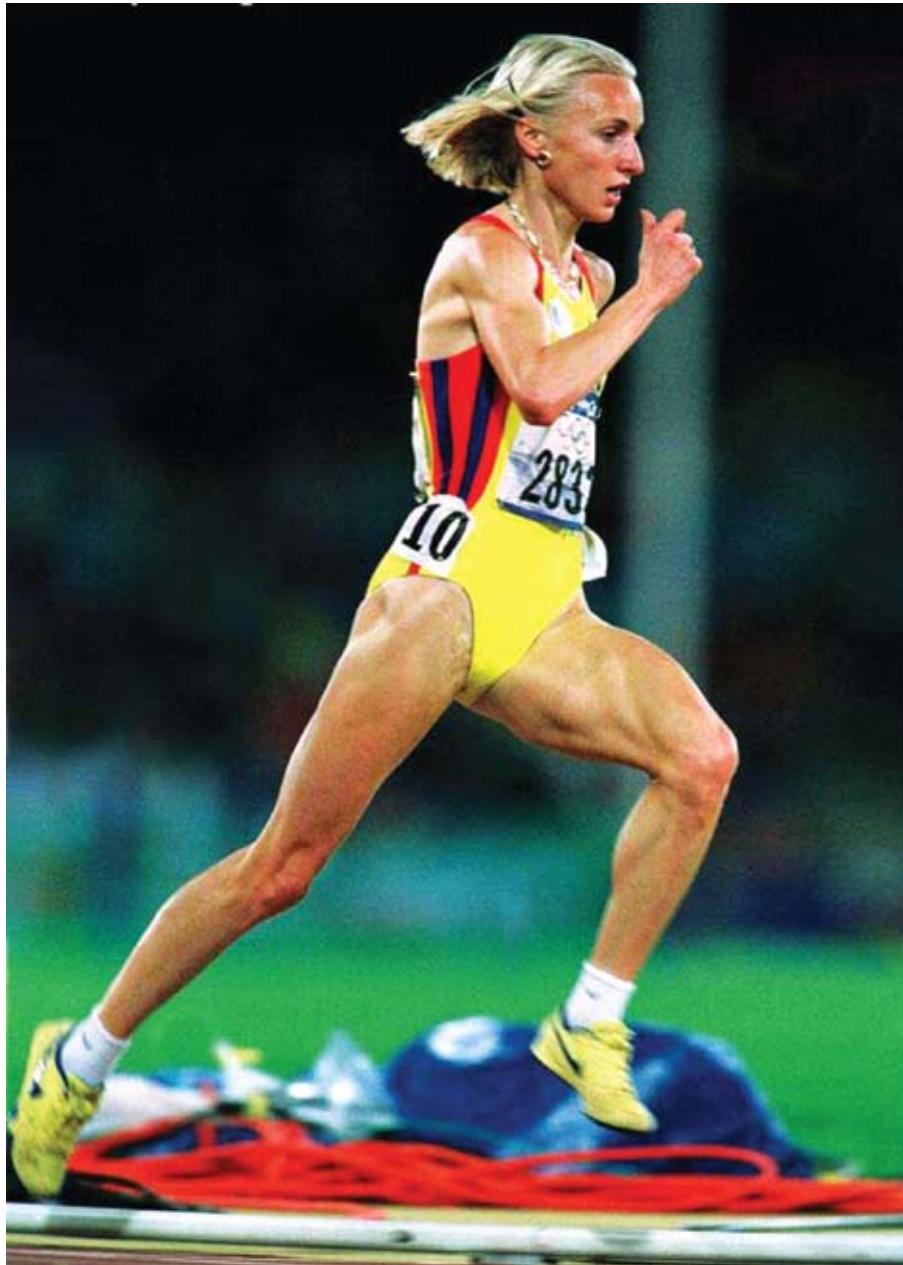
GABRIELA SZABÓ

Greu m-am obișnuit cu linile de start și sosire ale unei curse atletice fără Gabi Szabó. Parcă mă văd lipită de televizor, cu ochii pe Olimpiada Sydney 2000, unde marea doamnă a sportului românesc ridica mii de spectatori în picioare. Îi cunoșteam cu toții tehnica și aşteptam cu sufletul la gură ultimul cerc ca să se facă nevăzută printre atlete și să treacă prima linie de final.

În cei șaisprezece ani de carieră a alergat aproape 100 000 de kilometri. Să facem un calcul, dragă cititorule, de câte ori atleta Gabriela Szabó a înconjurat pămîntul pe la ecuator? Răspunsul vorbește de la sine. Însă dacă mai amintim cele 21 de medalii de aur și 12 de argint, e lesne de înțeles de ce toate acestea trag greu la cîntar pe cele trei pagini scrise cu litere mici din celebră *Istorie a atletismului românesc*.

Atleta de talie mondială, născută într-o familie modestă la 14 noiembrie în 1975, Bistrița, România, a fost desemnată de cinci ori cea mai bună sportivă a anului în România, iar în 1999 este aleasă cea mai bună atletă a lumii și cea mai bună sportivă din Europa.

Se dedică atletismului de la vîrstă de 13 ani, fiind descoperită întîmplător la 12 ani la un cros școlar. În 1994 intră în competițiile de senioare, având remarcabile succese la juniori, fiind de patru ori campioană mondială la seniori și o dată la juniori. Fiind cunoscută drept o perfecționistă, la Jocurile Olimpice de

vară din anul 2000 este medaliată cu aur la proba de 5000 de metri și cu bronz și argint la proba de 1500 de metri la JO din 1996 și 2000. Este vicecampioană olimpică în Atlanta, la 10 000 de metri. A stabilit un record mondial la 2000 de metri în 1998, și la 5000 de metri în 1999, la Dortmund.

A avut un singur antrenor, pe Zsolt Gyöngyössy, cu care ulterior s-a căsătorit. Recunoaște că a ales drumul corect grație lui: "Este bine să ai în spate un om cerebral, care să te țină cu picioarele pe pămînt". Se retrage din sportul profesionist în anul 2005. "Recunosc că nostalgia anilor frumoși din trecut mă mai bîntuie din cînd în cînd, însă cum rezultatele în sport sănătate efemere, am un motto: *suma sacrificiilor trebuie să fie mai mare decât suma regretelor*". Din anul 2013 deține titlul onorific

de Ambasador al Turismului Românesc, pe lîngă alte șapte personalități din viață culturală și sportivă românească.

Astăzi se implică activ în tot felul de evenimente de promovare a sportului în rîndul comunității, mai ales printre copii, fiind sigură că astfel vom izbuti să ne menținem trupul și mintea într-o formă impecabilă. Îmi doresc foarte tare să vedem copii care vin pe stadion să-și petreacă timpul liber, nu neapărat pentru "performanță", afirmă campioana olimpică.

Danielă COJOCARU

COPILII ȘI TINERII, MEREU INVENTIVI

II

Săniile, cunoscute de cînd lumea, erau de mare ajutor locuitorilor din regiunile cu multă zăpadă. Trase de cîini, cai sau boi, reni, dar și de oameni, păreau perfecte prin simplitatea și fiabilitatea lor. La finele sec. XIX în viața oamenilor și-au găsit loc "trăsurile cu motor" – automobilele. Și nici unui specialist nu-i veni ideea să "hibridizeze" aceste unități de transport, pînă cînd în 1922, în Canada, un tînăr de 15 ani, Joseph Armand Bombardier, a reușit să adapteze un motor auto la o sanie. Astfel, au apărut motosăniile, utilizate de nordici, alpini, turisti. În același an, la Minnesota (SUA), un tînăr de 18 ani – Ralph Samuelson, a inventat schiurile de apă, și, prin aceasta, o nouă distracție și probă sportivă.

Era prin 1930. George Nissen avea 16 ani și abia absolvise școala medie. Ii plăcea sportul, îndeosebi gimnastica, și a realizat în garajul tatălui său din tuburi de metal și pînză o primă trambulină, pe care putea sări după cum dorea. După cîțiva ani de perfecționări, i-a reușit și prototipul trambulinei, cu care sîntem familiarizați. În prezent este un accesoriu indispensabil circurilor, școlilor sportive, terenurilor de joacă. Este extrem de eficientă pentru antrenarea acrobațiilor, gimnaștilor, aviatorilor, astronautilor etc.

Un copil se juca cu cutiile de carton, rămase de la niște pantofi, procurată recent. În preajmă mai avea și niște cuie, și cîteva capace pentru borcane. Astfel, în joacă, a asamblat ceva asemănător cu un automobil. Îl putea desface ușor, transformîndu-l în altă jucărie. Apoi la fel a procedat și cu cîteva piese de lemn. Ideea i-a plăcut atât de mult, încît își dorea să facă o mașină-transformer. Tatăl, văzînd obsesia piciu lui, a pregătit o cerere pentru înregistrarea patentei. Astfel, a ajuns Robert Patch, de numai 6 ani, să fie cel mai tînăr posesor de patentă din SUA. S-a întîmplat aceasta în 1963, la Maryland.

Ce fac copiii de vîrstă școlară în așteptarea părintilor? Desigur, temele pentru acasă! Astfel, procedă și tînără americană Becky Schroeder, chiar dacă se află în automobilul părintilor. De se întîmplă să însereză și lumina devineea mai zgîrcită, fetița își dorea o carte cu pagini luminoase. Un vis, care a îndemnat-o să caute soluții. Deși avea doar 10 ani, a recurs la experimente bine gîndite. Mai întîi încerca să acopere foi de hîrtie cu vopsele luminiscente, apoi a ales, în calitate de supor, foi dintr-un plastic transparent-acrilat, pe care testa diverse vopsele, pînă cînd a reușit să dea de combinația optimală. Astfel, a inventat Glo-foile, ce luminau în întuneric. În 1974, la 12 ani, a devenit cea mai tînără fetiță din SUA, care a obținut o patentă pentru inventia sa. Glo-foile erau solicitate de medici, militari, piloti, dar și de copii.

Copii isteți și inventivi sunt pretutindeni – și în țări bogate (aici mai ușor se promovează și pot lansa și o afacere), și în țări mai sărace. Voi exemplifică prin istorioara lui Richard Turere din Kenya, care locuiește cu familia sa hotar cu faimosul Parc Național. Cu o faună extrem de bogată, inclusiv cu animale răpitoare, parcul este o atracție pentru turisti din întreaga lume. Dar cum e să ai grija de cireada de vite, turmele de oi și de capre ale familiei, cînd în vecinătate se plimbă leii carnivori? Îndeosebi noaptea, cînd aceștia sunt predispuși să facă ravagii în animalele localnicilor? Richard, care de la 9 ani avea grija de animale, a observat că noaptea leii evită oamenii cu lanternele aprinse. Pominde la această constatare, băiatul s-a gîndit să protejeze mai sigur jivinele. A folosit mai multe becușoare LED, unite între ele de-a lungul hotărului țarcului, care luminau noaptea intermitent, simulînd deplasarea paznicului cu lumină. Alimentarea se realiza de la un acumulator de automobil, care se încărca peste zi de la un panou solar. Invenția băiatului de 13 ani a pus capăt vizitelor oaspeților nepoftiți.

Și tot de la un copil din Africa vine și soluția pentru climentarea cu energie electrică a casei. Problema e că în orașul Freetown din Sierra Leone, de unde e Kelvin Doe, curențul electric ajungea o dată pe săptămînă. Pentru a beneficia de lumină toate zilele săptămînii, Kelvin, pe cînd avea 15 ani, a elaborat o baterie originală din sîrmă, alimentată de un generator de construcție proprie. Astfel, a ameliorat calitatea vieții atât a familiei sale, cât și a vecinilor. În prezent, la 17 ani ai săi, este cunoscut în lume ca DJ Focus!

Iurie SCUTARU, doctor în științe

Ilustrație: Violeta ZABULICĂ

Rubrică susținută de Valerie VOLONTIR

SEMNE BUNE ANUL ARE

Rubrică susținută de Liuba AGAPI

BIBLIO... POTECA

O dată ce a venit primăvara și vă vor tenta curînd plimbările prin parc, ar fi o idee minunată dacă ați lăsa revista noastră să vă însotească. Astfel, ați putea să o citiți liniștit pe o bancă, iar răspunsurile pline de prospetime pentru concursurile propuse de NOI ar răsări, precum ghoceii mult așteptați după zăpada iernii.

Apropo, o spun fără nici o doză de umor: nu vi se pare că cititul în aer liber are un farmec aparte? La acest lucru s-au gîndit probabil și creatorii mai mulțor biblioteci din cîteva parcuri din Franța, Olanda, Germania, Rusia, Statele Unite ale Americii și nu numai. Am trecut și eu recent pe lîngă un asemenea foișor cu rafturi pe care puteai găsi diverse cărți: de la monografii științifice, manuale și romane pînă la cărți de bucăte și reviste. Oricine putea să răsfoiască o carte, ba chiar putea să o ia acasă dacă aducea alta în schimb (așa precum se preciza într-un anunț

provocări vesele

Apreciați răspunsurile ingenioase pe care le-am primit de astă dată la întrebările propuse:

— Ce fac oamenii de zăpadă vara? Se răsfată cu băuturi răcoritoare (Aliona CAZACU, Hagimus, Căușeni, clasa a VI-a). Ei vara dorm (Dumitrița UNGUREANU, Voinescu, Hincești, clasa a VIII-a). Vara ei sănt în concediu (Nicoleta NANI, Ulmu, Ialoveni).

— Ce s-ar întîmpla dacă Moș Crăciun ar face grevă de sărbătorile de iarnă? Schimbăm data sărbătorilor, iar Moșului îi luăm pensia (Aliona CAZACU). Părinții și-ar asuma rolul Moșului scoțind mulți bani din buzunare (Dumitrița UNGUREANU). Toți copiii ar protesta la ușa casei lui (Nicoleta NANI).

— Cu ce-ai împodobi un brad pentru a cîștiga la un concurs de originalitate? L-aș împodobi cu căluți de toate rasele și de toate culorile, să se stie că vine anul lor (Aliona CAZACU). Cu biletele pe care aș scrie mesaje pentru cei dragi sau cu floricele de porumb, gutui și portocale (Dumitrița UNGUREANU). Cu bijuterii și cosmetice și astfel voi avea un brad extraordinar! (Nicoleta NANI).

Pentru data viitoare vă îndemn să continuați următoarele lanțuri, urmărind logica formării lor: *cu cît învăț mai mult, cu atît știu mai mult, cu cît știu mai mult, cu atît uit mai mult, cu cît uit mai mult, cu atît ... și Dacă îți pierzi pixul = fără pix; fără pix = fără notițe; fără notițe = fără studiu; fără studiu = restanțier; restanțier = fară diplomă; fără diplomă =...*

Să vedem pînă unde merge imaginația voastră de astă dată!

afișat). Unii au și lăsat un mesaj pe copertă pentru potențialii cititori ai cărților oferite de ei. Nu am observat vreun supraveghetor prin apropiere, fapt ce demonstrează încrederea și buna-credință atât a inițiatorilor proiectului, cât și a vizitatorilor parcului.

Asemenea biblioteci poti vedea chiar pe plaje în unele țări. De exemplu, pe litoralul de pe coasta de nord-vest a Franței sau pe cel din Sydney, pe lîngă o baie de soare, poti beneficia și de o "baie" de lectură.

Mă gîndesc acum că ați putea fi chiar voi inițiatorii unor astfel de biblioteci în parcurile din localitatea voastră. Dacă, eventual, puneti în practică această idee, anunțați-ne și pe noi, ca să nu lăsăm faptele bune fără răsplata.

Aș fi curioasă să aflu și care este locul vostru preferat pentru a lectura și de ce?

**MÂINE SÂ VÎI CU
UNUL DIN TRE PÂRINȚI
LA ȘCOALA!**

FĂRĂ CUVINTE

Costel PATRAȘCAN

Și o problemă la desert: care este cea mai simplă cale de a arunca o minge care să se opreasca la un moment dat și apoi să se întoarcă fix pe același drum la tine? (ești într-o încăpere normală, în care nu bate vîntul și nici nu este curent.)

O COLECȚIE PASTELATĂ

*M*oda e o formă de urgenție atât de intolerabilă, încât trebuie să schimbați la fiecare șase luni, spunea Oscar Wilde. Probabil că avea dreptate, chiar dacă anul 2014 nu aduce schimbări foarte mari în materie de modă. Multe piese pe care le ai deja în garderobă vor putea rămâne la loc de cînste în următoarea perioadă. Iată care sunt tendințele cele mai hot!

Deloc surprinzător, culoarea primăverii 2014 este "orhidee radiante" sau "radiant orchid" - o nuanță de mov cu subtonuri de roz și fucsină. Este o culoare veselă, optimistă și feminină pe care îți recomandăm să o incluzi în garderoba ta. Primăvara va aduce, aşa cum era de așteptat, pasteluri delicate – roz, albastru-deschis, verde-pal etc., iar pentru vară lăsăm culorile tari.

În 2014, designerii continuă trendul masculin, care a început să ia amploare de anul trecut. Purtăm în continuare costume din două piese cu pantaloni, cămași simple și accesorii împrumutate din garderoba masculină și papioane.

Fusta maxi va fi înlocuită de pantalonii maxi largi, blugi și pantaloni din stofă evazati. Foarte trendy vor fi pantalonii cu dungă pe o parte, situați la limita dintre sport și elegant. Vedete precum Kate Hudson și Olivia Palermo i-au purtat deja pe covorul roșu.

Moda este inspirată și din arhitectură. Transparențele și geometriile au un rol important în această colecție, care se evidențiază prin absența tivului la umeri, făcînd ca mînecile să cadă ușor în jos. S-au întors pliseurile, datorită rigurozității și farmecului lor feeric: geometrie, eleganță și feminitate.

Favoritele sezonului rece, tricotajele, rămîn la modă și pentru primăvară. Cardiganul supradimensionat va fi foarte util în zilele mai reci

sau în serile răcoroase. Dar va trebui să incluzi în garderoba de primăvară și tricotaje ușoare, delicate, în culori pastelate. Rochia tricotată va fi printre senzațiiile primăverii.

Pentru băieți în trend sunt sacourile închise la două rînduri de nasturi. De asemenea, se poartă imprimeurile florale, bulinele, dar și modelul de camuflaj. Acestea pot fi regăsite atât la jachete, sacouri, pantaloni, cât și la încălțăminte. Încălțăminta sport se va evidenția în 2014 prin culorile puternice, neon sau prin imprimeurile florale.

În primăvara aceasta rămîn în vogă accesorii masculine: brățările din piele cu inserții metalice sau simplele brățări din ață, brățările prieteniei, cum se numesc.

Ana BRADU

MAI MULT DECÎT O PASIUNE

Constantin BOTEZAT, elev în cl. a XII-a la Liceul Academic de Arte Plastice I. Vieru din Chișinău. Are în palmaresul său o mulțime de premii la concursuri și expoziții internaționale.

De unde ai pasiunea pentru pictură?

— Pictura îmi place de mic copil. Ea mereu a fost pentru mine un mod de exprimare a gîndurilor și sentimentelor. Acum e mai mult decât o pasiune. Toată familia mea este creativă, dar probabil o amprentă mai puternică asupra mea a lăsat-o bunicul meu, care avea aptitudini artistice.

— Îți amintești de primele tale desene?

— Erau simple și colorate, ca la toți copiii.

— Te-ai expus mult. Cum ai reușit?

— Datorită părinților mei, care mă susțin și cărora le sunt recunoscător pentru acest lucru. Dar și grație dorinței mele și muncii depuse.

— De cîțiva ani mergi în tabere de creație. Cu ce impresii revii acasă?

— Taberele de creație îți oferă un contact direct cu așezări culturale inedite. Am avut mare noroc să-mi aranjez șevaletul în unele dintre cele mai pitorești sate ale Basarabiei și României. Pînzele pictate acolo ilustrează locuri care, din păcate, nu vor mai exista. Aceasta este contribuția mea în perpetuarea tradițiilor culturale ale neamului nostru. Totodată, am descoperit frumusețea satului și am învățat să prețuiesc clipele de simplitate și libertate.

— Există un pictor care te impresionează în mod deosebit?

— Toți sunt un exemplu pentru mine de la care aș avea de învățat. O admiratie aparte am pentru Nicolae Grigorescu, Igor Vieru și Nicolae Tonitza.

— De ceva timp ești prezentator la Radio Moldova. Cum e această experiență?

— Una deosebită. Radio Moldova mi-a oferit ocazia să prezint o rubrică despre artă, le sunt recunoscător pentru acest lucru.

— Mai fac și voluntariat. Cum îți gestionezi timpul, de reușești să faci atîtea?

— Toate aceste lucruri le fac cu multă pasiune, de aceea poate și timpul ține cu mine. Cel mai recent proiect la care am participat ca voluntar a fost Festivalul Internațional de Film de Animatie *Anim'est*, care mi-a plăcut mult. Am avut o experiență unică. Mi-am făcut mulți prieteni și am făcut cunoștință cu personalități din sfera muzicii, televiziunii și teatrului. Voluntariatul ne învață lucruri noi și ne formează deprinderi utile.

— În acest an urmează să susții bacul. Ai emoții?

— Este o treaptă din viața mea și sunt sigur că o voi trece cu brio. Emoții, da!

— Ce mesaj ai transmite iubitorilor de artă?

— Să adore frumosul și să viziteze cât mai des galerile de artă din Chișinău.

Pentru NOI – Iuliana BUNU

Rubrică susținută de Elena LEAH

OPERE. Vol. V-VI. Ion Druță. Chișinău: *Lumina*, 2013, 436, 428 p.

Volumele sunt parte din cele 8 ale operei drăgușene. Cele 4 volume apărute anterior, Vol. I-II în 2008 și Vol. III-IV în 2009 la Editura *Cartea Moldovei* au permis publicului larg să cunoască altfel o bună parte din opera marelui nostru scriitor. Volumele V-VI vin ca o întregire și cuprind dramele: *Casa Mare*, *Doina*, *Păsările tinereții noastre*, *Horia (Clopotnița)*, *Sfinta Sfintelor (Frumos și Sfînt)*, *Apostolul Pavel* (epopee creștină), *Căderea Romei* (poem istoric), *Maria Cantemir*, ultima dragoste a lui Petru cel Mare (epopee istorică), *Plecarea lui Tolstoi* (Baladă dramatică) și *Ujin s tovarișcem Stalinom* (dramaticeskii epos). Volumele conțin și o rubrică cu aprecieri, confesiuni, replici ale unor personalități din diferite domenii ale artei, precum și numeroase sevențe din diverse spectacole, iar la finele fiecărui volum sunt prezențați și actorii celebri ai teatrului drăgușan. Aceste detalii le conferă originalitate și le sporesc valoarea literară și istorică.

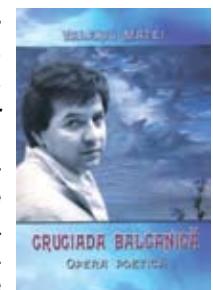
ISTORIA ROMÂNIILOR ȘI UNIVERSALĂ. Ghid de pregătire pentru examenul de Bacalaureat. Adrian Dolghi, Alina Felea. Chișinău: *Prag-3*, 200 p.

Ghidul este elaborat ținând cont de Curriculmul liceal la istorie în vigoare și de Programa pentru examenul de bacalaureat, sesiunea de examene 2014 și vine în sprijinul liceenilor și al profesorilor în verea pregăririi lor pentru examenul de bacalaureat. Materialul didactic include documente din programă de examen însoțite de sarcini, prezentarea temporului istoric prin axe și tabele cronologice, prezentarea personalităților, relații de cauzalitate, sinteze pentru teme de eseuri, vocabular istoric etc.

CRUCIADA BALCANICĂ: OPERA POETICĂ. Valeriu Matei; pref. de Alex Ștefănescu; notă biobibliogr. de Claudia Matei. Chișinău: *Mesagerul*, 2013, 720 p.

Volumul este o ediție retrospectivă a operei poetice. E un fel de operă poetică totală, în care cititorul are posibilitatea să se delesteze cu poeme de o complexitate și o finețe aparte, observînd totodată și evoluția creatorului, a imaginariului artistic, a concepțiilor sale de la un an la altul, de la o etapă la alta. Însă după cum remarcă criticul Alex Ștefănescu: "Versurile sunt toate de un patetism calm, făcîndu-te să te gîndești la un fluviu maiestuos, dar de o forță uriașă" (p.5).

"LEAC" PENTRU ASTENIE

De la o vreme, aud tot mai multă lume vorbind în stînga și-n dreapta despre astenia de primăvară. Poate termenul de astenie este mai puțin cunoscut, dar, fără îndoială, fiecare a simțit-o cel puțin o dată pe propria piele. Vorbind la general, astenia sau stresul de primăvară nu este o boală, ci o stare fizioologică, un disconfort care vine din interior. Deși ne aşteptăm la un plus de energie, din cauza schimbului de temperatură, a vitaminozei și a luminii în exces, situația este tocmai inversă. Cineva acuză dureri de cap, iritabilitate, somnolență sau, dimpotrivă, insomnie, altcineva se plâng de oboseală, lipsă de energie și de concentrare. Și tot așa, lista simptomelor continuă de la caz la caz.

Nu trebuie să disperăm. Din fericire, există "leac" pentru această problemă. Este bine să petrecem mai mult timp la soare. Plimbările îndelungate în aerul curat al primăverii ne ajută să gîndim pozitiv și să scăpăm de oboseală și de stres. Atât mersul pe jos, cât și cu bicicleta sunt niște exerciții fizice extrem de benefice pentru fortificarea organismului.

Deoarece iarna consumăm în mare parte alimente conservate, reduse sau chiar lipsite de vitaminele și mineralele esențiale, acum organismul are o mare nevoie de o hrană vie, bogată în elemente nutritive. Printre cele mai recomandate alimente pentru meniul de primăvară sunt, evident, verdețurile de sezon (urzica, loboda, salata verde), fructele și legumele proaspete (varza, morcovii, merele, portocalele, lămiile, bananele), sucurile naturale, peștele și produsele lactate. Acestea întăresc sistemul imunitar, ne energizează și ne asigură o bună dispoziție pe tot parcursul zilei. Totodată, alături de un regim alimentar sănătos, organismul nostru vulnerabil are nevoie și de suficient somn (7-8 ore de somn pe noapte) pentru a putea recupera energia necesară pentru ziua următoare. Pentru un somn liniștit, înainte de culcare se recomandă o baie cu infuzii din plante medicinale intens aromate, ca levănțica, menta, cimbrul și florile de tei. Și îndată după această procedură relaxantă este binevenită o cană cu ceai sau cu lapte cald îndulcit cu miere. Evită plictiseala, deoarece orice activitate, cât de mică, pe care o poți face în timpul liber, te poate ajuta. Răsfoiește o carte, desenează ceva în culori, telefonează-i unui prieten, ascultă muzică, danseză.

REGINA VERDEȚURILOR

Fiecare început de primăvară înseamnă pentru mine un organism obosit de rutina din timpul iernii și supraîncărcat de mesele copioase din perioada sărbătorilor. Gîndul mă duce la ceva nou, proaspăt, lejer și primul tablou ce-mi apare în față este o farfurie cu urzici proaspete. Acum este vremea lor și ar fi păcat să-l las să treacă, mai ales că aceasta nu durează atât de mult. Urzicile au o aromă inconfundabilă. În afară de populara tocăniță de urzici cu usturoi, acestea pot fi folosite sub diferite forme culinare, spre exemplu salate (în asociere cu frunze de păpădie, adăugind zeama de lămiile sau smîntîna și ornată cu rondele de ou fierătare), ciorbă, piure, supă, umplutură pentru plăcinte, suc, în mâncărurile cu carne. O putem folosi și iarna că adăos la mâncăruri doar că sub formă uscată.

Dincolo de virtuțile lor culinare, începînd de la rădăcină, urzicile sunt o armă secretă împotriva unui șir de afecțiuni, chiar dacă uneori "mușcă". Cu un conținut bogat de vitamine (A, C, K), calciu, fier, magneziu, acid folic și clorofilă, urzicile ne scapă de anemie și ne întăresc imunitatea, detoxifică organismul și curăță sîngele, stimulează digestia și activitatea tuturor organelor digestive.

Sucul din urzici, obținut din frunzele proaspete stoarse, constituie un bun tonic pentru revigorarea organismului. Se iau două linguri pe zi. Totodată acest elixir echilibrează nivelul zahărului din sânge și previne îmbolnăvirea cu diabet zaharat. Primăvara insuficiență fierului în sânge sau anemia se face tot mai simțită, iar o cură cu sirop de urzici este foarte benefică. Acesta se obține ușor: se amestecă 100 de grame de suc de urzici cu 100 de grame de miere sau zahăr, după care vasul se pune la fier. Se ține la foc pînă se îngroașă compoziția. Se administreză 2-3 linguri de sirop pe zi.

Pînă nu demult nu-mi puteam explica gestul, de obicei al bătrînilor, de a se lovi pe mîini și pe picioare cu urzici. În ideea că urzicile te scapă de durere există totuși un adevăr. Planta conține antiinflamatoare naturale care pătrund în locul afectat cu ajutorul țepilor de pe suprafața frunzelor.

De cele mai multe ori țepii lasă amintiri durerioase. Așa că ai grija să iezi cu tine și o pereche de mănuși atunci când mergi după urzici.

CĂTINĂ ROŞIE (Tamarişcă)

Tamarișca este în China, un simbol al nemurii, deoarece seamănă cu pinul sau pentru că rezistă la vremea rea. Numele stăpînului ploii *Chesong Zi* înseamnă tamarișcă sau pin roșu. Alt nume pe care-l poartă este *Zhondel* (virtutea copacilor), această virtute sau această putere aparținându-i cu siguranță rășinii, folosită ca leac de viață lungă.

Mai adăugăm și faptul că tamarișca pare să fi jucat rolul unui arbore central în țara Canaan-

nului, căci Avraam a sădit acest arbore în Beer-Şeba înainte să-l chemă pe Dumnezeu (Facerea, 21, 33). După ce a făcut legământ cu Abimelec, Avraam a sădit o tamarișcă (în unele traduceri apare un chiparos) în Beer-Şeba și acolo l-a chemat în ajutor pe Yahve, Domnul Dumnezeul cel veșnic.

Pentru japonezi, peisajele în care crește acest arbore ne fac să ne gîndim la un tablou din școala Chinei de Sud. Savanții de altădată spuneau că tamarișca vestește ploaia și o numeau arboarele divin, vrăjitorul ploii. Mai este numită *Singura-ce-are-trei-primăveri*, căci poate înflori chiar de trei ori pe an.

Tamarișca ne evocă tihna singurătății, vastele întinderi puștii, mările cîmpii chinezesci, unde civilizațiile au dispărut pe nesimțite, nepăsarea veșniciei.

DUD

In China veche, dudul era arborele răsăritului. Dudul este reședința Mamei soarelui și prin el se înalță soarele la răsărit. Atunci cînd Huangdi pleacă de la Kongsang, dudul scorbutos, pentru a dobîndi domnia, urmează, vădit, drumul ascendent al soarelui. Același drum este ritmat bătîndu-se într-o cutie de rezonanță făcută din lemn de dud (sau de paulownia). La poarta orientală a capitalei s-a plantat o pădure de duzi (sanglin); același cuvînt desemnează un dans care pare a fi legat de echinoctiul de primăvară.

Totuși, tot dintr-un dud și-a luat zborul fiica lui Yendi, transformată în cotofană.

Arcul din lemn de dud – ca și cel din lemn de piersic – slujește la tragerea unor săgeți către cele patru zări pentru a îndepărta influențele rele.

Putem, aşadar, să ne exprimăm mirarea în legătură cu faptul că apariția unor duzi miraculoși în preajma evenimentelor dinastice se consideră nefastă; desigur, ex-

plicația este că ascensiunea soarelui anunță seceta, care, fără îndoială, apare ca un blestem ceresc.

Florile sale roșii, luminoase noaptea, sănătate comparate în legende cu stelele. Ovidiu povestește că florile dudușului erau albe la origine, dar că s-au înroșit ca urmare a sinuciderii celor doi îndrăgostiți, Piram și Tisbe, care își dădeau înțîlnire la umbra unui dud, lîngă un izvor.

Jean CHEVALIER,
Alain GHEERBRANT
Dictionar de simboluri,
București, 1995

SĂ VINĂ PRIMĂVARA!

In calendar e primăvară. Să orice domnișoară simte nevoie unei schimbări. O poti face cu puțină creativitate! Cu puțin talent îți poti pune în valoare piesele mai vechi din garderoba ta. Afrodita îți dă cîteva idei.

Ai nevoie doar de o foarfecă pentru a transforma niște blugi uzați și demodați, în niște pantaloni scurți super-hot. Taie-i cu o palmă deasupra genunchilor și suflecă-i de cîteva ori. Nu-i aşa că arată incredibil de bine?

Un sacou bărbătesc depășit de trecerea timpului poate fi transformat într-o piesă extrem de sic dacă îi sufleci mînecile. Ar mai fi o condiție: trebuie să-l porți cu multă dezinvoltură.

Probabil ai un teanc de tricouri largite și un pic decolorate care stau în șifonier și cu care nu știi ce să faci... Ia din nou foarfeca în mînă, decupează-le în jurul gîtelui și taie-le mînecile. Vor arăta extrem de cool și de relaxat!

Dacă ai avut vreodată o perioadă hippie, înseamnă că ai rătăcită pe undeva o rochie înflorâtă și lungă pînă-n pămînt pe care n-o mai portă. Scoate-o la lumină și scurtează-o.

Nu păstra puloverele vechi și largi pentru a te afișa cu ele numai în fața personajelor din serialul la care te uiți în fiecare seară. Probează-le cu o curea subțire în fața oglinzi și cu o pereche de blugi.

Dacă geanta ta preferată se resimte de pe urma trecerii timpului și, atunci cînd o vezi în compania altor genți, simți un oarecare regret pentru că pare cea mai bătrînă și are cele mai uzate toarte, nu ceda impulsului de a o ascunde sub masă sau s-o arunci. Îi poti dăruia o nouă viață: încearcă să-i scoți toartele sau, dacă e prea complicat, fă o escală în acest scop la marochinărie și transform-o astfel într-un extrem de stylish day clutch care nu va mai roși de rușine în nici o situație.

Cu puțin efort ești gata de o schimbare. Poate să vină primăvara!

TRANSTAR – HERGHELIILE ÎMBLÎNZITE

Logoul acestui producător încă nu a fost depistat plimbîndu-se pe drumurile noastre. Dar să nu ne aprindem paie în cap – chiar și în țara de origine – SUA – puțini sunt cei care l-o fi zărit. Și pentru că TranStar Racing este o companie tînără, și pentru că

produce automobile exclusiviste, dar și pentru că, dacă trece pe alături, vei rămîne cu senzația că a zburat o săgeată pe lîngă tine.

Se creează impresia că firma TranStar Racing (la Pompano Beach, Florida) a fost fondată pentru a doborî recordurile din lumea

Motorul e o operă de artă. Construit de Tom Nelson, un magician desăvîrșit al motoarelor puternice, propulsorul V8 de 9,4 l cu două turbine, prin transmisia de excepție transaxială în 6 trepte, construită de Mike Mendeola, transmite roțiilor de la 2000 la 3000 (nu e o eroare – mii) de cai-putere, în funcție de combustibilul utilizat (care poate fi benzină cu cifra octanică 118, metanol, etanol sau un amestec special).

Vitezele maxime, așteptate de la acest hipercaș, sunt apreciate între 480 și 515 km/oră. Accelerarea – absolut şocantă: de la 0 la 100 km/oră în doar 1,7 secunde, în timp ce legendarul Bugatti Veyron – în 2,5 secunde. Renumitul test – 1/4 milă (402 m) îl parcurge în 6,6 secunde (Bugatti Veyron – în 10). Dotat cu două rezervoare (unul pentru benzină, celălalt – pentru metanol sau etanol), la viteză maxime este în stare să le golească în doar 6 minute, consumând vreo 19 l/minut!

Imaginați-vă și frînele, care sunt me-

automobilistică.

Și nu fără temei – printre fondatorii se află și designerul legendarului Saleen S7 Phil Frank, și mari personalități din cursele auto, inclusiv din Formula 1, și din faimoasa agenție astronomică NASA. Rezultatul colaborării lor este întruchipat de trei modele: TranStar Dagger GT – unul exclusiv pentru curse, și altele două – GT-R și GT-LX – pentru drumurile publice. Dar și acestea din urmă (care se desebesc doar prin completare – obișnuită și Lux) te lasă mult prin caracteristicile tehnice. Șasiul, dintr-un alicaj extrem de dur, caroseria din materiale compozite, rezistente și ușoare, sunt proiectate pentru a determina un raport cît mai înalt.

nite să strânească această hergherie – și ele sunt produsul celor mai performante tehnologii. Iar echipa de constructori deja este axată pe îmbunătățirea parametrilor tehnici, propunînd exemplarele construite contra sumelor de peste 450 mii de dolari.

Iurie SCUTARU

APRILIE

65 de ani de la nașterea lui Anatol VIDRAȘCU, editor, redactor, om de afaceri, fondator și director al Grupului Editorial Litera (2 apr. 1949).

90 de ani de la nașterea actorului american Marlon BRANDO, JR. (3 apr. 1924 – 1 iul. 2004). Laureat al premiului Oscar și recunoscut ca fiind unul dintre cei mai mari actori de film ai secolului 20.

130 de ani de la nașterea lui Ion INCULEȚ, om politic, președinte al Sfatului Țării, ministru, parlamentar, membru titular (din 1918) al Academiei Române (5 apr. 1884 – 18 nov. 1940).

60 de ani de la nașterea interpretului și compozitorului Ion ALDEA-TEDOROVICI (7 apr. 1954 – 30 oct. 1992).

360 de ani de la stingerea din viață a lui Matei BASARAB, domnitor al Țării Românești (1580 – 9 apr. 1654).

120 de ani de la nașterea lui Camil PETRESCU, romancier, dramaturg, publicist, poet român, doctor în filosofie, membru titular activ al Academiei Române (1 nov. 1948) (9 apr. 1894 – 14 mai 1957).

70 de ani de la stingerea din viață a lui Ion MINULESCU, poet și prozator român, reprezentant al Simbolismului românesc (6 ian. 1881 – 11 apr. 1944).

220 de ani de la nașterea lui Mihail STURZĂ, viitor domn al Țării Moldovei (1834 – 1849) (24 apr. 1794 – 8 mai 1884).

290 de ani de la nașterea lui Immanuel KANT, filosof german, unul din cei mai mari gînditori din perioada iluminismului în Germania (22 apr. 1724 – 12 febr. 1804).

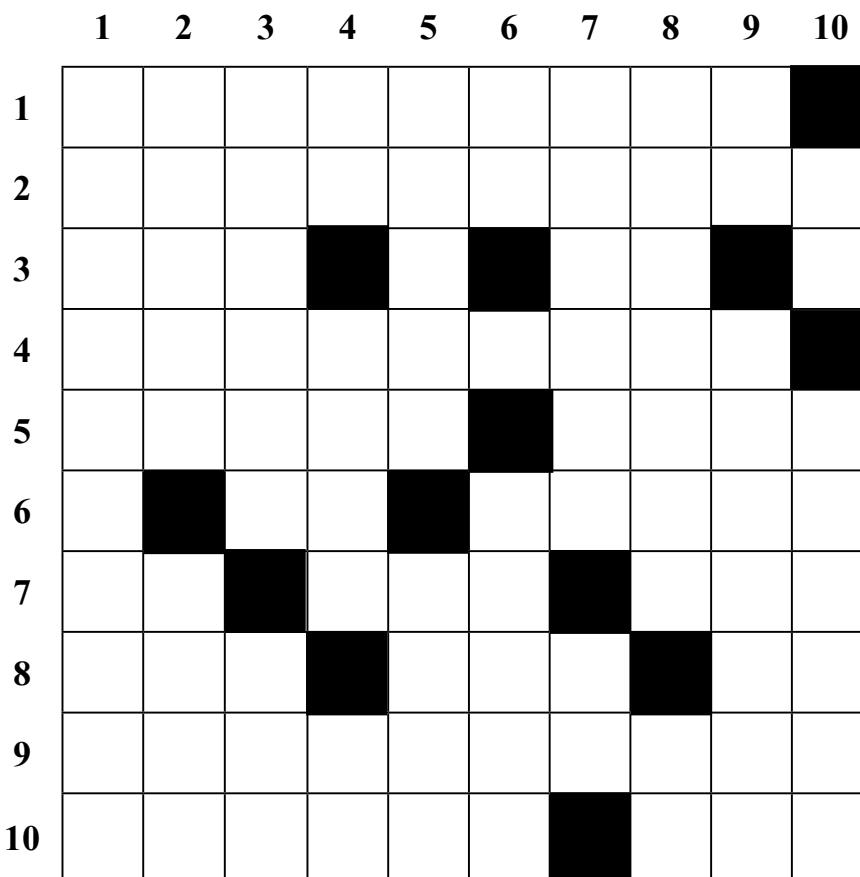
450 de ani de la nașterea lui William SHAKESPEARE, dramaturg și poet național al Angliei (23 apr. 1564 – 23 apr. 1616).

270 de ani de la stingerea din viață a lui Anders CELSIUS, astronom, fizician și inventator suedez, cunoscut mai mult pentru introducerea scării termometrice, care-i poartă numele (27 nov. 1701 – 25 apr. 1744).

140 de ani de la nașterea lui Guglielmo MARCONI, inginer și fizician italian, inventatorul telegrafiei fără fir și al antenei de emisie legate la pămînt, laureat al Premiului Nobel pentru Fizică, în 1909 (25 apr. 1874 – 20 iul. 1937).

60 de ani de la nașterea pictorului Andrei MUDREA (29 apr. 1954).

380 de ani de la urcarea pe tronul Moldovei a lui Vasile LUPU, mare ctitor și protector al Bisericii Ortodoxe (apr. 1634 – 13 apr. 1653).

ORIZONTAL: 1. Drum. 2. Subscrieri. 3. 300 ml de bere – Set! 4. Atingerea solului (pl.). 5. Revenire – Nebun (reg.). 6. Ialoveni, mai pe scurt – Mișcarea zilnică a apelor sub influența lunii. 7. Imită vorbărie multă – Întocmai – Emil Lungu-Lungescu. 8. Ceas – A nu-l vedea în ochi – Ațe! 9. Umblă din loc în loc (pl.). 10. Risipit – Dă înapoi.

VERTICAL: 1. Urcă sus (pl.). 2. Preot – Nu prea des. 3. Visle – Academia Tehnică din Oslo. 4. Douăsprezece luni – A proiectă un film – Maestru. 5. Mamifer din zona tropicală – A învîrti. 6. Bărbat – Majorat. 7. A repăra anvelopa – Ite! 8. Intervenția unei voci într-o piesă muzicală – Șăadar. 9. Elena Tudor – Are aspectul unui cerculeț mic (fem.). 10. Dînsul – Ține de celti.

dezlegarea
cuvintelor
încrucișate
publicate
în nr. 1, 2014

ORIZONTAL: 1. Predispusă. 2. Sure. Barim. 3. Afecț. Icră. 4. La. Ioc. Ion. 5. Escalop. 6. Aviator. 7. Ibovnic. Aț. 8. Sul. Amurgi. 9. Truc. Eroic. 10. Miare. Idee.

VERTICAL: 1. Psalm. Istm. 2. Rufă. Aburi. 3. Ere. Evoluă. 4. Decisiv. Cr. 5. Tocană. 6. S. B. Cătime. 7. Rai. Locuri. 8. Urcior. Rod. 9. Sirop. Agie. 10. Aman. Etice.

trei variante – un răspuns

Cuvântul dorobanț înseamnă:

1. Curcan.
2. Ostăș.
3. Tobă.

frămîntări de minte

Vasile e un om de o rară bunătate sufletească, întotdeauna îi iartă pe toți pentru toate, în afară de prietenul său cel mai bun. Cum se explică acest fapt?

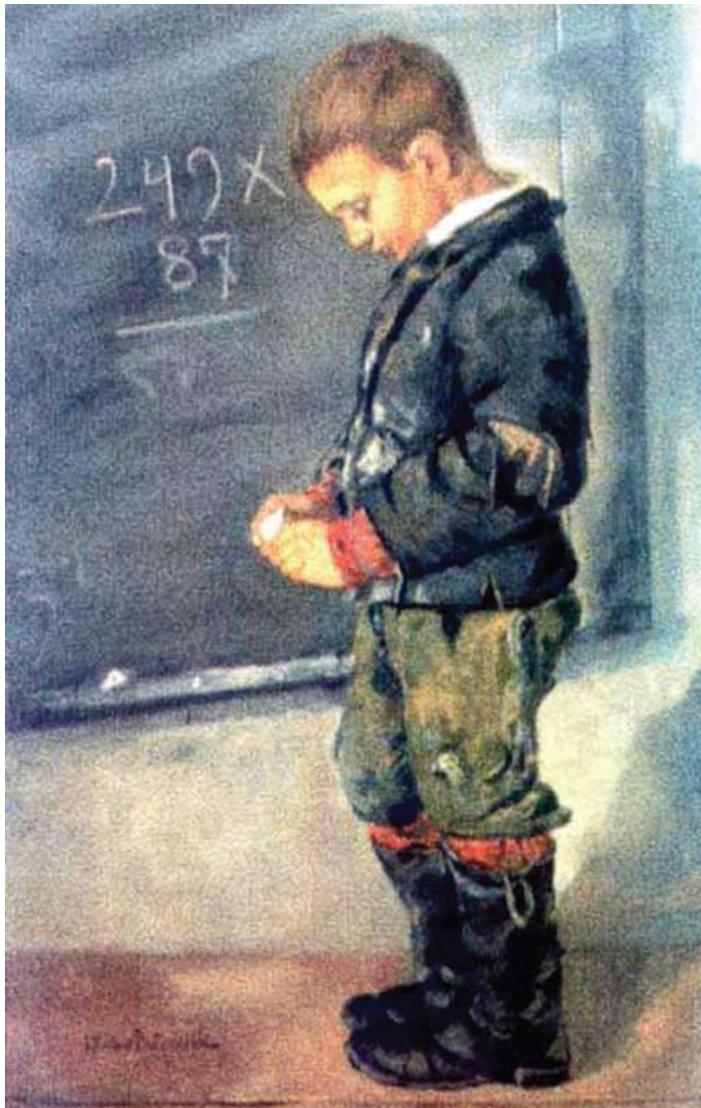
Dragi cititori,
În numărul curent al revistei noastre suntem nevoiți să constatăm un lucru cam trist – nu prea avem pe cine sădă pentru o asemenea calitate de preț precum ingeniozitatea. Majoritatea dintre voi căută soluții (bravo lor) la celelalte probleme ale rubricii *unde dai și unde crapă* considerate de noi secundare, lăsând fără rezolvare integramele, ele fiind primare, deoarece constituie argumentul principal pentru bilanțul de la sfîrșit de an, încununat de laude și premii. Suntem deosebite gîndul că ele depășesc capacitatele voastre mintale – mai înainte să demonstrați convingător contrariul. Deci, ce e la mijloc: lipsa de timp sau cucoana lene? Vă îndemnăm să ne dovediți virtuțile, deoarece în perspectivă vă aşteaptă noi realizări, noi aprecieri și frumoase cadouri la sfîrșit de an calendaristic. Succes!

trei variante – un răspuns

Cuvântul aman înseamnă îndurare; strîmtoare.

frămîntări de minte

Simplu de tot. Dacă suntem mai atenți, aici observăm primele litere ale alfabetului (fără cele cu semne diacritice). Observăm că între A și C lipsește o literă, între C și F – două, deci, între F și a patra literă logic ar fi să lipsească trei litere. Succesiunea trebuie continuată cu litera "J".

Octav BĂNCILĂ (1872 -1944): ÎNCURCAT ÎN SOCOTELI

Pictor român. În numeroase lucrări a zugrăvit chipul muncitorului. A înfățișat și alte laturi ale vieții țărănilor, opera sa cuprinde și portrete, peisaje, flori și naturi statice.

Lucrări: ȚĂRĂNCUȚA CU BASMA ROȘIE, PORTRETUL REGELUI CAROL I, LECTIA DE MUZICĂ, CRENGUȚA DE MĂR, MAHALAUA PĂCURARI ETC.

DIN NUMĂRUL URMĂTOR:

poezie: Antologie: E PAȘTELE! VIAȚĂ! HRISTOS A ÎNVIAT!

nimic altceva: De vorbă cu artistul plastic Gheorghe JALBĂ, președintele Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova.

rubrica celei mai triste scrisori: FUGA MAMEI.

urmașii lui Ștefan: COPIII ÎI SCRIVU LUI ȘTEFAN CEL MARE. de Ion DRUȚĂ.

o nouă rubrică: decor.

Materialele cu tematică ecologică apar cu suportul finanțier al Ministerului Mediului (Fondul Ecologic Național).

FONDATOR:
MINISTERUL EDUCAȚIEI

NOI

Fondat 1930
Serie nouă 1990

Redactor-șef:
Valerie VÖLONTIR

Iuliana ȘCHIRCĂ
secretar responsabil

Leo BORDEIANU
redactor de secție

Elena LEAH
redactor artistic

Valentin GUȚU
stilizator

Ana CEAPĂ
corector

Alina BODROVA
contabil-șef

Olesea CURMEI
operator

Sergiu FRUNZĂ
șofer

Comanda 3333
Formatul 60x90 1/2
Coli de tipar 5
Tiraj — 4000 ex.

WE
(in Romanian Language)
Monthly magazine for
children and teenagers

ADRESA REDACTIEI:
Revista NOI,
str. Pușkin nr. 22,
MD 2012, Chișinău
Telefoane:
022 23 31 91; 022 23 37 25;
022 23 36 45; 022 22 22 45
Fax: 022 23 31 91
E-mail: revistanoi1930@yahoo.com
Facebook.com/ Revistanoi Noi
www.revistanoi.md

Tipografia Editurii
UNIVERSUL

Înregistrată la Camera Înregistrării
de Stat pe 11.08.2008
cu nr. 1003600012713

Vă rugăm să indicați la sfîrșitul
textelor, pe versoul desenelor și foto-
grafiilor, prenumele, numele, vîrstă,
clasa în care învățați, adresa com-
pletă, numărul de telefon.

Indice 31239.
Post-restant 34239
Prețul 15 lei

14003 >

9 771857 079808 >

ORA DE ENGLEZĂ

Fotografie: Valerie VOLONTIR